

Latvijas Okupācijas muzeja

apkārtraksts nr. 48, 2019. gada ziemā Rīgā
Museum of the Occupation of Latvia / Newsletter Nr. 48, Winter 2019, Riga

Celjamaize Latvijas Okupācijas muzejam

Pirms gada Latvijas Okupācijas muzeja pamatos guldiņām kapsulu ar vēstijumu nākotnei. Nu mūsu mājas beidzot zem jumta. 18. oktobrī svinam spāru svētkus.

Paldies Latvijas valstij par šo namu, kurā varēsim veikt savu darbu Latvijas labā! Paldies Kultūras ministrijai un paldies "Valsts nekustamajiem īpašumiem", kuri pēc ilgām pūlēm iekustināja šo namu, kurš nu mūsu acu priekšā jau slejas! Paldies arhitektiem,

kuri no Gunāra Birkerta saņēma skices un tās iejūtīgi pārvērta celtniecibas plānos! Paldies celtniekiem, kuri namu cēluši un turpinās celt, lai tas taptu par Latvijas Okupācijas muzeja mājām!

Arhitektam Gunāram Birkertam te vajadzēja būt klāt. Pirms kādiem 20 gadiem, pirmo reizi uz muzeju nākot un skatoties cauri nama pa-jumtes rāmim, viņš teica: "Tur, Daugavas otrā krastā, būs mans Stikla kalns." Tagad, tautas mutē pārtapis

par Gaismas pili, tieši tur tas slejas. Gunāram Birkertam viņsaulē aizejot, viņš vēl nezināja, ka patiešām taps arī viņa Nākotnes Nams. Arī viņsaulē piepildās brīnumi!

Cetras lietas viņam bija svarīgākas par visu: vecā nama melnās vara plāksnes; baltais apšuvums; stikla siena un klusuma telpa. Zem stikla jumta spārēm top klusuma telpa, kurā ieplūdis gaisma no augšas. Top arī stikla sienas, kas izgaismos izstāžu zāli un iekštelpas līdz pat pagrabam. >

> No Lietuvas jau atvests baltais Sōmijas granīts, raupji zāgēts, ar melnīem punktiņiem. Labi tā, Birkerts teica, nav jau arī mūsu gaišā tagadne gluži tik balta. Un melnais varš. Meistaram tas bija svarīgi – melnu, ne sarkanu, kāds tas bija 1970. gadā, Latviešu sarkano strēlnieku muzeju atklājot. Melnu, kāds tas apsūbējis laika gaitā, kāds tas bija 1993. gadā, kad tur sāka mājot Latvijas Okupācijas muzejs. Bet paliks arī sarkanais kā atgādinājums par laiku, kas pagājis uz neatgriešanos, kas vairs nedrīkst atgriezties. Ceru, ka celtnieku šķūņos saglabāti sarkanie bruģakmeņi, lai tie atkal klātu laukumu ap namu, kur tiem cauri sprauksies Birkerta birztaliņa.

Un blakus tai – padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāla sarkanā siena. Uz tās būs iegravēts lakatiņš, ko ar savu GULAG likteņmāsu vārdiem izšuva Merija Stakle. Lakatiņš glabāsies jaunajā eksposīcijā GULAG sargtornja paēnā. Tas turpinās saglabāt atmiņu un piemiņu. Turpinās atgādināt.

Spāru svētki mums ir zīme, ka uz beigām iet nu jau septiņus gadus pārlieku ilgā trimda pagaidu telpās Raiņa bulvāri. Ir pēdējais laiks. Muzeja saime ir gatava atpakaļceļam uz savām īstājām mājām. Esam pateicīgi visiem, gan Latvijā, gan ārzemēs, kas nezaudēja ticību un mūs atbalstīja gan naudā, gan graudā, gan ar uzmundrānājumu, gan labu vārdu. Jūsu atbalsts palidzēja mums izdzīvot un veikt savu darbu gaidot un gaidot, un gaidot. Celtniecības pēdējo posmu sākot, līdz mūsu ieiešanai šajā namā aicinām visus, kam rūp mūsu darbs, pievienoties aicinājumam ziedot "Ceļamaizi Latvijas Okupācijas muzejam".

Šī ceļamaize ļaus mums atgriezties un šajā namā jūs sagaidit

- ar vestibilu, kurš godam uzņems gan jūs, gan tūristu plūsmas, gan Latvijas valsts augstos viesus;

- ar jaunu, mūsdienīgu eksposīciju lielajā zālē ar GULAG sargtorni pašā vidū, kas uzskatāmi izstātis mūsu valsts, tautas un zemes stāstu okupācijas laikā;

- ar mūsu krājumu telpās, kas droši glabās tautas atmiņu par okupācijas

laiku gan rakstītās, gan video liecībās, dokumentos un piemiņas lietās;

- ar modernām mācību telpām Latvijas skolu skolēniem un skolotājiem;
- ar jaunu, plašu mainīgo izstāžu zāli un tajā veidotām izstādēm;
- ar telpām, kurās ritēs konferences, referāti, semināri, grāmatu prezentācijas, piemiņas briži.

Nams ceļas. Tā ir zīme arī mums gatavoties atcelam, lai ar jaunu sparu strādātu mūsu tautas ATMINĀI, tautas upuru PIEMINĀI un mūžīgam ATGĀDINĀJUMAM.

Esam gandrīz ceļā. Paldies visiem par ceļamaizi! //

(Saīsināta uzruna spāru svētkos 2019. gada 18. oktobrī.)

Ready to Go Home

A year ago, we signaled the start of our long-awaited building project by laying a capsule in the foundation of the new addition. It contained our message to the future generations. On 18 October 2019 we are topping out the building.

We thank the Republic of Latvia for this building which will enhance our work for the good of the nation. We thank the Ministry of Culture and the State Real Estate Company, for their extended efforts to get the building moving. And here it is before our very eyes. We thank the architects who took their cues from the schematic design of Gunnar Birkerts and transformed it into congenial building plans. We thank the builders who have built the building and will continue building it to make it the home of the Museum.

Architect Gunnar Birkerts should have been here. Some 20 years ago he came for the first time to the Museum, saw the passageway framing a view and commented: "That is where across Daugava my Glass Mountain will rise." Now, having assumed its current popular designation, Castle of Light, there it rises indeed. When Birkerts left this world he did not know for sure that his Museum building will actually be built. Miracles happen even in the afterworld.

Four things were most important for him in the building: the black copper plates of the old building recalling the dark past; the white cladding for the present; the glass wall for the future; and the Room of Silence. The Room of Silence is taking shape under the rafters of the small glass roof that will rain indirect quiet light into the room. The glass wall is taking shape as well. It will provide daylight for the temporary exhibition hall and the interior rooms down to the basement. The white Finnish granite panels have already arrived from Lithuanian stone works. Roughly cut, the granite is white with small black dots. "That's good," Birkerts said, referring to his original metaphor, "our bright present isn't quite that white either." And the blackened copper – the dark past. It was important for him to preserve the patina and not restore the original red that graced the building when it was dedicated as the Museum of the Latvian Red Riflemen in 1970. In 1993, when the Latvian Museum of the Occupation moved in, it had turned black already. But enough red will remain about the building to remind us of the time that has passed forever and that must never return. I hope the builders have saved the red cobblestones so that they can cover the area around the building where Birkerts' birch grove will grow symbolically breaking them apart.

And next to it – the red wall of the Memorial for the Victims of Soviet Occupation. A handkerchief with many women's names will be engraved on it. Merija Stakle embroidered it in a Gulag prison camp. The original will be on display in the new exposition in the shadow of a Gulag guard tower. It will continue preserving memory and commemorating the victims. It will continue reminding and warning us.

Topping out is a sign for us that our overextended seven-year exile in our temporary quarters in Raiņa bulvāris is nearing its end. It is high time. The Museum's crew is ready to return to its proper home. We thank all those in Latvia and abroad who did not lose faith and supported us with monetary and in-kind donations, with encouragement and kind words. Your support helped us

to hold out and to do our job while waiting, and waiting, and waiting.

As we begin the last phase of the building and get ready for our return we ask all who support our work to join our call for a special fundraising drive:

"A BASKET OF BREAD FOR THE MUSEUM'S RETURN HOME"

This basket of bread will help us return to this house next year and to welcome you

with a new vestibule that will be proud to receive you, a flood of tourists and numerous official guests of the Latvian state;

with a new modern exhibition in the expanded exhibition hall with a Gulag guard tower in its middle that will serve as a grim testimonial of the fate of our

state, nation and land during the occupation;

with safe, climate-controlled storage rooms that will preserve the priceless archival treasures of our nation's memory: written and video testimonials, documents and artifacts;

with a modern teaching facilities for students and teachers of Latvian schools;

with a new, expansive hall for our temporary exhibitions;

with rooms that will accommodate conferences, seminars, lectures, book presentations and commemorative events.

The building is up and will soon be done. That is a sign for us to start packing so that we can resume our work to

REMEMBER the nation's fate under the occupation, to COMMEMORATE the victims, and to REMIND the world and future generations about the crimes committed against the Latvian nation, state and land by the foreign occupants.

We are almost on the way. We thank you all for a basketful of bread to help us return home. //

Abbreviated version of the address on 18 October 2019

Valters Nollendorfs,
Latvijas Okupācijas muzeja
biedrības valdes priekšsēdis //
Chairman of the Board,
Occupation Museum
Association of Latvia

Muzeja nozīme augs

Kādai ir jābūt Latvijas Okupācijas muzeja jaunajai eksponācijai, lai apmeklētāji nolasītu tās vēstijumu? Kāpēc ir svarīga muzeja misija? Un vai tā būs tikpat nozīmīga arī turpmāk?

Pirms dažiem gadiem, kad daļa Latvijas arhitektu sāka karagājienu pret Latvijas Okupācijas muzeja plāšināšanas projektu, samulsināja viedokļi, kuri parādījās sociālajos tīklos. Liela daļa feisbuka lietotāju šo situāciju komentēja aptuveni šādi: "Kāpēc gan tāds Okupācijas muzejs vispār ir vajadzigs?! Cik var vaidēt par to okupāciju un blenzt pagātnē? Apnīcis jau! Uz priekšu, uz nākotni jālūkojas!" Piebildišu, ka to proponēja reāli, nevis anonīmi ļaudis, cilvēki, kuri pie-redzējuši okupācijas laikus un nebūt nepārstāvēja sabiedrības glupo galu.

Saruna ar LOMB biedri, kuratorijas locekli Sarmīti Ēlerti.

Kas ir noticis? Kāpēc daļā sabiedrības ir šāda nicīgi vienaldzīga attieksme pret savas valsts vēsturi?

Negribu pārspilēt šāda virtuālā burbuļa iespaidu un pienemt to kā sabiedrības noskaņas paudēju, bet, iespējams, ir ļaudis, kuriem šķiet, ka vēsture uz viņiem neatīecas. Padomju laikā taču viens no ideoloģijas mērķiem bija audzināt cilvēku,

Sarmīte Ēlerte – žurnāliste un politiķe, ilggadēja laikraksta "Diena" galvenā redaktore. Bijusi Latvijas kultūras ministre un 10. Saeimas deputāte, kā arī Rīgas domes deputāte. Par LOMB biedri kļuvusi pēc Valda Krastiņa aicinājuma darboties muzeja biedrībā. Vecvecāki tikuši izsūtīti, mātes brālis bijis Zedelgemas karagūstekņu nometnē. Sarmītes tēvs darbojies nacionālās pretošanās kustībā "Tautas balss".

kurš neatceras savu pagātni. Par to jau 1982. gadā savā romānā "Un garāka par mūžu diena ilgst" rakstījis kirgīzu rakstnieks Čingizs Aitmatovs. Legenda par mankurtu vēsta, ka vergi, kuriem uzmauca galvā nokauta kamieļa kakla ādu, briesmīgas mokas svelmainajā saulē izciešot, tika pārvērsti par radijumiem, kam izdzēstas atmiņas un piederības sajūta. Šāds mankurts nezināja savu vārdu, neatcerējās tēvu un māti un neapzinājās sevi kā cilvēcisku būtni, bet bija gatavs kalpot. Piederības sajūta savai valodai, kultūrai, nācijai

bija šķērslis, kāpēc izgāzās PSRS kvēlākais mērķis veidot padomju cilvēku – homo sovieticus. Un šī piederības sajūta nevar iztikt bez vēstures – ģimenes, dzimtas, nācijas. Pieļauju, ka cilvēkiem, kuriem nebija pietiekami stipras ģimenes pašapziņas, vecāki nespēja kompensēt to, ko centās atņemt oficiālā ideoloģija.

Ari šis traumatiskais vēsturiskās atmiņas zudums kādā no posmiem paaudžu kēdē ir okupācijas sekas. Un tomēr, par spīti padomju režīma centieniem iznīcināt to, Baltijas valstis tautas atmiņa bija dzīva. >

> Kāpēc Baltija, Latvija un Igaunija, tik būtiski atšķirās, neskaitoties uz to, ka vairāk nekā simt gadu bija daļa no cariskās impērijas? Tāpēc, ka mēs dzīvojām pavisam citā kultūras laukā – Eiropas kultūras laukā, kur lielā mērā šo kultūrpiederību ietekmēja vācbalti. Tieši nacionālā pašapziņa un kultūridentitāte ļāva 1918. gadā izveidot neatkarīgas, eiropeiskās tradīcijās balstītas valstis. Okupācijas laikā eiropeiskā vēsture turpināja dzīvot ap mums – māju fasādēs, bānīcu torņos, grāmatās, vecmāmiņu tamborētājās sedzinās un Kuzņecova porcelāna krūzītēs. Izpratne par vēsturi un spēja apzināties šo piederību ir vērtība gan valstij, izvēloties un nosakot savu ģeopolitisko identitāti, gan katram cilvēkam, domājot par savu dzīvi un bērnu nākotni.

Kādiem ir jābūt jaunās ekspozīcijas kodiem un izteiksmes līdzekļiem, lai apmeklētāji saprastu muzeja stāstu? Kā jāuzrunā tie, kuriem vārds "okupācija" emocionāli neko neizsaka, jo viņi ir piedzimši aiz tā laika, kad bailēs par savu un tuvinieku dzīvību bija jātur mute ciet; kad nebija pieejama patiesa informācija; kad cilvēkiem tika liegtas ceļošanas iespējas un niciņāta dzimtā valoda?

Balstoties uz konkrētiem faktiem, eksponātiem, atmiņām, ir jāuzbūvē emocionāls stāsts par to, kas notiek ar cilvēkiem, kad viņiem tiek atņemta demokrātiska un neatkarīga valsts. Valsts ir likumos sakārtota un paredzama dzīves telpa, kurā mēs dzīvojam ar savām tiesībām un brīvībām, pat ja mēs par valsti katru mīlu brīdi nedomājam.

Muzeja viesiem to grūti saprast. Kad gidi stāsta par deportācijām, ārzemnieki mēdz uzdot jautājumu: kāpēc tie, kurus izsūtīja uz Sibīriju, nesaуca policiju un nesūdzējās tiesā?

Nav viegli aptvert, kā tas var būt, kad vienā dienā pazūd valsts un cilvēks kļūst beztiesīgs. Ľoti precīzi šo sajūtu izstāsta mākslas zinātņu doktore Valentīna Freimane savā atmiņu grāmatā "Ardievu, Atlantīda!". Valentīnas vecāki dzīvoja Berlinē. Kad pie varas nāca nacisti, viņi nolēma, ka

jābrauc atpakaļ uz mierīgo, sakārto-to un drošo valsti Latviju. Protams, Valentīnas tuviniekus nogalināja holokaustā. Lūk, tā ir šī realitāte, kad cilvēks savā beztiesiskumā pēkšni kļūst par vajātu zvēru, jo vairs nav valsts, kas viņu varētu aizstāvēt.

Ari Timotijs Snaiders grāmatā "Melnā zeme", pētot Otrā pasaules kara laiku, secināja: regionos, kur tika iznīcinātas valstis, kur viena okupācijas vara nomainīja otru, gāja bojā visvairāk cilvēku. Tāpēc, manuprāt, mērķis šai jaujajai ekspozīcijai būtu sniegt zināšanas un izpratni par to, ka demokrātiska un tiesiska valsts ir milzīga vērtība, ka bez savas valsts cilvēks ir vājš un neaizsargāts. Ekspozīcijas stāstam ir jābūt faktologiskam, bet tā rezultātam – emocionālam. Tam jārada pārliecība, ka par valsti un demokrātiju ir vērts pacīnīties un ka tā ir ikkatra cilvēka atbildība.

Jaunajā ekspozīcijā ir jāatlāj mehānismi, kuri iznīcināja un pazemoja ļaudis. Taču līdztekus tam ir jāparāda, kā latviešu nācija okupācijas apstākļos spēja saglabāt apziņu, ka tai pienākas valsts. Šajā kontekstā, protams, tie būs stāsti par disidentiem un mežabrāļiem, bet ne tikai. Lielai daļai cilvēku Latvijas nācijas un arī valsts apziņu palīdzēja saglabāt kultūra, kur ir liels radošās inteliģences nopelns. Visādos veidos, arī starp rindām jeb Ēzopa valodā, tai nācās šo nācijas pašapziņu uzturēt. Ja mēs to nenovērtējam, tad īsti nav saprotams, no kurienes radās simti tūkstošu, kas nostājās "Baltijas ceļā". Kaut kas taču viņos bija saglabājies un dzīvojis visus šos gadus. Ir svārīgi, lai jaunā ekspozīcija parādītu, ko okupācija spēj nodarīt un kā cilvēki tai pretojās. Jā, pretojās arī sadarbojoties, jo radošā inteliģence nebija pagrīdē. Taču ik brīdi tā mēģināja pavērt plašāk to robežu, ko sauc "savējie sapratīši".

Okupācijas muzeja jēga un sūtība – kā tev šķiet, tā saglabāsies vai pamazām izzudīs?

Domāju, ka muzeja nozīme aug. Es jau minēju divus izšķirošos faktorus – valsti un demokrātiju. Varbūt kāds domā, ka demokrātija ir tikai lieļa plāpātava, tomēr tiesiska demokrātija ir vienīgā valsts pārvaldes forma, kas respektē cilvēka brīvību.

Neziņas, vienaldzības radīts vai tīši proponēts mankurtisms draud ar lielām nepatikšanām. Kā mēs ziņām, vēsturei ir riebīgs niķis atkarītīties...

Patlaban pasaule ir ļoti daudz izai-cinājumu, svārstību un nedrošības. Populisti un autoritāri politiķi gūst atbalstu. Krievija rūgst Putina agresivitātē. Par pagātni ir jāstāsta arī tāpēc, lai tā neatkārtotos nākotnē. Iznākot no Okupācijas muzeja, apmeklētājam ir jāpaņem līdzi sajūta – tas vairs nedrīkst atkārtoties! Tātad ekspozīcijai jāstāsta par to, kas ir saprotams ikvie-nam cilvēkam, arī tam, kurš tajā laikā nav dzīvojis Latvijā, – par nelietību, par sāpēm, kas nodarītas nevainīgiem upuriem. Paralēli – stāsts par to, ka pat vistraģiskākajos apstākļos ir iespēja pretoties un pastāvēt. //

The Growing Importance of Latvia's Occupation Museum*

What kind of exhibition should there be in the reconstructed Occupation Museum so that the visitor will understand and accept its message? Why is the mission of the Museum important? And will it continue to be important ...?

A few years ago, when a number of Latvia's architects started to attack the reconstruction project of the Museum, the opinions expressed in social media were bewildering. The tenor of most of the face-book comments was: "Why is an Occupation Museum necessary? How much can one moan about the occupation and stare at the past? It's boring! Go forward, look ahead to the future!" Note that these remarks came from real persons, not anonymous individuals, from people who themselves experienced the occupation, from people who do not represent an ignorant segment of society.

Iveta Mediņa interviews Sarmīte Ēlerete, member of the Occupation Museum Association and its Curatorial group.

What happened? Why does a part of society have such a scornful attitude towards the history of its own country?

I don't want to exaggerate the effect of this virtual bubble and accept that it reflects a generally held opinion, but probably there are people who think that history does not pertain to their lives. One of the ideological aims of the Soviet occupation regime was to foster the development of persons who do not remember their past. The Kyrgyz writer Chingiz Aitmatov wrote about it in his novel "The Day Lasts More Than a Hundred Years". The legend about mankurts describes slaves whose memory and sense of belonging were destroyed by covering their heads with camel skin that would shrink in the hot sun and cause unbearable pain. A mankurt did not know his name, did not remember his father or mother, and did not realize that he was a human being; all he knew was to serve. The sense of having one's very own language, belonging to a special culture and nation was the stumbling block that foiled the ardent goal of the USSR – to create the Soviet person, the homo sovieticus. And this sense of belonging cannot exist without an awareness of family history, relatives and the nation. I will grant, that parents without strong family ties, could not compensate for that what the official ideology tried to destroy.

This traumatic loss of historic memory for some teenagers is a consequence of the occupation. But in spite of the Soviet regime's efforts to eradicate it, the memory of the Baltic nations lived on.

Why were the Baltic countries, Latvia and Estonia, so very different in spite of the fact that they had been a part of the [Russian] tsarist empire for more than a hundred years? Because we lived in a totally different cultural milieu – in the European milieu, where cultural affiliation was greatly influenced by the Baltic Germans. It was the national self-identification and cultural identity that made it possible in 1918 to establish independent statehood based on European traditions. During the [Soviet] occupation, European history continued to live amongst us – in building facades, church towers, books, our grandmother's crocheted place mats and the porcelain tea cups from the Kuznecovs factory. An

Sarmīte Ēlerte – reporter un politician, for many years the main editor of the newspaper "Diena" (Daily), former Latvian Minister of Culture, deputy of the 10th Saeima (parliament), and deputy of the Rīga City Council, member of the Occupation Museum Association of Latvia. Her grandparents were deported and uncle was a POW in the Zedelgem camp. Her father was active in the national resistance movement Tautas Balss (The voice of the nation).

understanding of history and the ability to feel a sense of belonging are invaluable when a nation chooses its geopolitical identity, when an individual reflects on his life and the future of his children.

What principles and expressions should the Museum's new exposition use in order to ensure that the visitor understands the story of occupation? How should we address those for whom the word occupation has no emotional meaning, because they were born after the time when one had to keep silent, fear for one's own life and the lives of relatives, when true information was not available, when travel possibilities did not exist and one's own language was scorned?

From concrete facts, exhibited objects and recollections we must present the story of what happens to people when they are deprived of their democratic and independent state. Such a state is a lawfully organised territory, where we can lead a predictable life enjoying our rights and freedoms, even if we do not constantly reflect on our country.

It is difficult for foreign visitors of the Museum to understand the reality of the situation when tour guides describe deportations. Visitors frequently ask the guide: why did not the deportees call the police and lodge complaints in court?

It certainly is not easy to comprehend how in a single day a country can lose its statehood and its citizens lose all their rights. The Latvian theatre and film critic, with a PhD in art history, Valentīna Freimane, describes this experience

very precisely on her book "Farewell to Atlantis" (Ardieu, Atlantīda!). Her parents lived in Berlin. When the Nazis came to power, they decided to return to the peaceful, orderly and secure country – Latvia. Of course, her relatives were killed in the holocaust. You see, this is the reality: without the rule of law a person suddenly becomes a hunted animal, and there is no state [government] that can defend him. Timothy Snyder in his book "Black Earth" concludes that during WWII, the largest number of people perished in the regions where statehoods were destroyed, where one occupation regime replaced the other. Therefore, I think that the aim of this new exposition should be to provide information and foster understanding that a democratic and lawful state has great value, that without such a state, an individual is weak and unprotected. The story of the exhibition must be fact-based but its effect must be emotional. The new exhibition must convince the visitor that it is worth striving for a democratic state and that it is everyone's responsibility to do so.

The new exhibition must reveal the mechanisms that humiliated and annihilated people. But it must also show that the Latvian nation was able to sustain the conviction that it deserves statehood. Examples of this are the stories of dissidents and partisans, but not only. For a large part of the population culture helped preserve the awareness of Latvian nationality and statehood; artists and intellectuals contributed significantly to this process in various ways, including double meanings, that is, Aesop's terms were used to maintain self-confidence. If we do not acknowledge this, then the participation of hundreds of thousands [Estonians, Latvians and Lithuanians] in the Baltic Way is not understandable. They had preserved something inside themselves and lived with it all these years. It is important that the new exhibition shows not only what the occupation did but also how people opposed it. Yes, there was opposition also in collaboration because many artists and intellectuals were not underground but all the time they tried to expand the Soviet imposed boundaries, a process termed as "our own will understand" (savējais saprātis). >

> **The significance and mission of the Museum – will they last or slowly diminish?**

I think that the importance of the Museum will increase. I already mentioned two factors – statehood and democracy. Maybe some people think that democracy is just a huge talk show, but a democracy is the only system of government that respects people's right to freedom.

Mankurtism, whether emerging from ignorance, indifference or created on purpose, threatens our future.

We know quite well that history has the nasty habit of repeating itself ...

Nowadays, the world presents many challenges, fluctuations and uncertainties. Populist and authoritarian politicians are gaining support. Russia is in turmoil owing to Putin's aggressiveness. The past must be remembered in order to prevent its repetition. On leaving the Occupation Museum, the visitor should be convinced that Latvia must never again be occupied. The exposition must present what can be easily understood by everyone, also by persons who did not live

in Latvia during the occupation – it must tell about the wickedness, the pain inflicted on innocent victims. At the same time, the exposition must also show that even in the most tragic circumstances it is possible to resist and survive. //

* Paul Goble, On the occasion of the 20th anniversary of the Occupation Museum of Latvia, 1 July 2013.

Sarunu pierakstīja Ireta Mediņa //
The conversation was recorded by
Ireta Mediņa

■ *Muzeja jaunā ekspozīcija // The New Exposition*

Ekspozīcijas kuratorijas darbs un metu konkurss

Līdz ar muzeja ēkas aprišu veidošanos darbs pie jaunās ekspozīcijas uzņem arvien lielāku jaudu. Ar LOMB biedru sapulces 2019. gada 19. jūlijā un 20. jūlijā lēmumiem ir izveidota kuratora padome (turpmāk – kuratorija). Paplašinātās darba grupas uzdevums ir galigajā versijā sagatavot OM jaunās ekspozīcijas saturu un izstrādāt apmeklētājiem labāko funkcionālo modeli. Kuratorijas darbu vada OM Ekspozīcijas nodaļas vadītājs Kārlis Dambītis. Tās sastāvā ir vēl trīs OM darbinieki: Aija Ventaskraste, Lelde Neimane un Inguna Role; LOMB Vēstures un zinātnes komisijas loceklis Edvīns Šnore; LOMB biedri Sarmīte Ēlerte, Viesturs Kairišs un Vīneta Poriņa. LOMB biedre Ilze Gehe darbojas konsultantes statusā.

Kuratorija, kas kopā pulcējas apmēram reizi nedēļā, ir atjaunojusi ekspozīcijas struktūrplānu un scenāriju. Sobrīd tā veic satura saskaņošanu, un viens no galvenajiem uzdevumiem ir izlemt, kuri eksponāti atstājami un kuri noliekami rezervē.

Atjaunojot ekspozīcijas saturu, esam izdarījuši arī vairākas būtiskas izmaiņas ekspozīcijas struktūrā. Diemžēl Latvijas okupācijas vēstures stāsts ir gana sarežģīts un garš.

Tradicionāli ierastais šo notikumu izklāsts ievērojami pārsniedz muzeja ēkas fiziskās iespējas. Ekspozīcijas zāles platība ir tikai 800 m², tāpēc dažas tēmas esam bijuši spiesti apvienot un sašaurināt, bet dažas radīt no jauna. Viens no problemātiskajiem jautājumiem ir pēdējās – noslēguma tēmas "Okupācijas sekas" – izklāsts. Līdz šim ir pierasts uz to raudzīties ļoti vienkāršoti – pārsvarā skarot izmērāmās sekas, taču mūsu uzdevums ir apmeklētājam parādīt arī tās sekas, kuras atstājušas ietekmi mūsdieni Latvijas sabiedrībā, bet nav izmērāmas. Lai aptvertu šo problemātiku, kuratorijas pārstāvji konsultējas ar dažādu tēmu ekspertiem un pētniekiem.

Būtiska aktualitāte celā uz jaunās ekspozīcijas izveidošanu ir šobrīd notiekošais dizaina konkurss. Apzinoties, ka ir pagājuši jau gandrīz septiņi gadi kopš pēdējās ekspozīcijas dizaina versijas tapšanas, par konkursa nepieciešamību lēma LOMB biedri šīs vasaras kopsapulcē. Sobrīd konkursa pretendenti izstrādā savus ekspozīcijas dizaina piedāvājumus. Dalībniekiem līdz 29. novembrim ir jāiesniedz meti, kas parāda ekspozīcijas kopējo dizaina koncepciju, kā arī detalizētu dizaina

piedāvājumu GULAG tēmai. Darbus vērtēs konkursa žūrija šādā sastāvā: komisijas priekšsēdētājs – LOMB valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs; LOMB valdes locekli Dzintra Bungs, Rihards Pētersons; LOMB biedri Edvīns Šnore, Sarmīte Ēlerte, Viesturs Kairišs; LOM darbinieki Taiga Kokneviča, Gundega Michele, Kārlis Dambītis, Inguna Role, Ziedonis Grigorjevs; piaeicinātie eksperti Aigars Bikše, Jānis Garjāns, Irīna Zeibārte un Rolands Viegneri. Konkursa uzvarētāju mets tiks nodots apspriešanai LOMB biedru sapulcē. Ja biedri piedāvājumu akceptēs, LOMB valde slēgs ligumu ar uzvarētāju par tālāko ekspozīcijas veidošanu. //

The New Exposition Advisory Group and the Design Competition

As the reconstruction of the expanded Museum continues, work on the new exposition is accelerated. According to decisions made by LOMA members at the 19 and 20 July meetings, a Curator's

Zāle, kurā tiks iebūvēta jaunā muzeja eksposīcija // The hall for the new exposition

advisory group (AG) was created to determine the final version of the new exposition that would most effectively engage visitors. Head of the AG is the OM exposition Curator, Kārlis Dambītis. Additional OM staff are historian Aija Ventaskraste, Curator of the Audio-Visual Archive, Lelde Neimane, Head of the Education Department, Inguna Role; OMB History and Research Committee member, Edvīns Šnore; LOMB members Sarmīte Ēlerte, Viesturs Kairišs and Vineta Poriņa, who is also a Latvian language expert. LOMB board member, Ilze Gehe, serves as an advisor.

The AG meets approximately once a week, and has updated the structural plan and the "script" of the exposition. Its current task is to select artefacts.

In updating the content of the exhibition, we have also made several fundamental changes to its structure. Unfortunately, the history of the occupation of Latvia is both complex and long. A traditional chronological presenta-

tion of events would greatly exceed the physical capacity of the building. The exhibit space is limited to 800 m², so that we have been forced to combine and limit some topics but also to create new formulations. The most difficult to represent is the last, concluding topic: the enduring consequences of the occupations. The traditional approach is to simplify – to document the physical, measurable consequences. Our responsibility, however, is to show visitors the consequences that have left their mark on Latvian society and are evident still today, but are not easy to measure. To effectively present this complex topic, members of the AG are consulting with outside experts and researchers.

An intrinsic part in the process of creating the new exposition is the design competition. Realizing that nearly seven years had passed since the last design format of the exposition was created, the LOMA at its summer meeting determined that a competition for a

new design must be held. By November 29, participants in the competition must submit their concepts for the design of the entire exhibition as well as a detailed model for the presentation of the Gulag. Judging the entries will be a committee consisting of LOMA Board chair, Valters Nollendorfs; Board members Dzintra Bungs, Rihards Pētersons; LOMA members Edvīns Šnore, Sarmīte Ēlerte, Viesturs Kairišs; LOM staff Taiga Kokneviča, Gundega Michele, Kārlis Dambītis, Inguna Role, Ziedonis Grigorjevs, and invited outside experts Aigars Bikše, Jānis Garjāns, Irīna Zeibārte and Rolands Viegner. The winning design will be presented at the next general meeting of the LOMA. If it meets with member approval, the winning company will be contracted for the creation of the entire exhibition. //

Kārlis Dambītis,
OM Eksposīcijas kurators //
OM exposition Curator

Fotoreportāža no muzeja spāru svētkiem

Fotogallery of the Occupation Museum Topping Out Celebration

2019. gada 18. oktobrī Latviešu strēlnieku laukumā 1 pie OM ēkas būvlaukuma pulcējās muzeja darbinieki un atbalstītāji, Latvijas mediju pārstāvji, ēkas apsaimniekotāji un celtnieki, lai svinētu spāru svētkus // On 18 October 2019, at the Museum of Occupation construction site, Latviešu strēlnieku laukumā 1, the Museum staff, supporters, media representatives, construction workers and administrators gathered to celebrate the Topping out of the new addition

LOMB valdes priekssēdis Valters Nollendorfs savā uzrunā sacīja, ka muzejs pārāk ilgi ir atradies pagaidu telpās un ir laiks atgriezties mājās. Viņš aicināja ikvienu iesaistīties muzeja atbalsta akcijā "Ceļamaize Latvijas Okupācijas muzejam" // In his address the Chairman of the LOMB Board Valters Nollendorfs said that the Museum has been "in exile" far too long and it was time to return home. He invited everyone to participate in the fundraising drive to "Provide Sustenance for the Museum's Trip Home"

Svētku dalībniekus sveica Latvijas Republikas kultūras ministrs Nauris Puntulis // The Minister of Culture, Nauris Puntulis expressed his congratulations

VAS "Valsts nekustamie īpašumi" (VNĪ) valdes locekle Kitija Gruškevica un muzeja būvnieka SIA "Skonto būve" valdes loceklis Juris Pētersons pēc savām uzrunām deva zīmi celtniekiem pacelt spāru vainagu // Following their remarks, State Real Estate (SRE) Board Member Kitija Gruškevica and SIA Skonto Būve Board Member Juris Pētersons gave the signal to hoist the traditional green wreath.

Svinīgu un pacilājošu noskaņu sarīkojumā radīja Saulkrastu jauktais koris "Anima" un diriģents Matīss Tučs // The Saulkrasti choir, Anima, and conductor, Matīss Tučs, contributed to the festive mood

Pēc vainaga pacelšanas klātesošie tika cienāti ar VNĪ sarūpēto bukstiņputru un siltu tēju. Visi interesenti varēja doties ekskursijā un iepazīties ar muzeja pārbūves gaitu // After the raising of the wreath, SRE treated the assembled to bukstiņputra [traditional porridge] and hot tea. Everyone who wished could tour the site and see the progress of the renovation

Šobrīd muzeja jaunajā daļā notiek inženiertīklu izbūve, savukārt vecajā daļā rit demontāžas darbi, antikorozijas pasākumi un būvkonstrukciju stiprināšana. Visā kompleksā turpinās darbs pie jumta, kāpņu un inženiertīklu izbūves // Presently, communication infrastructure is being installed in the new addition. In the original building, unsafe, corroded elements are being replaced and the structure itself strengthened. In the entire complex, work continues on the roof, stairs and wiring

Direktora maiņa

Latvijas Okupācijas muzeja biedrības biedru sapulce 2019. gada 20. jūlijā // The general meeting of the Occupation Museum Association on 20 July 2019

Ceram, ka Latvijas Okupācijas muzejam (LOM) decembra vidū būs jauns direktors.

Līdzšinējais direktors Gunārs Nāgels 20. jūlijā biedru sapulces laikā negaiditi uzteica darba līgumu ar Latvijas Okupācijas muzeja biedrību (LOMB). Saskaņā ar LR Darba likuma 100. pantu viņš turpināja darbu līdz 20. augustam.

Savā vēstulē Gunārs Nāgels minaiziešanas iemeslus: "Latvijas Okupācijas muzeja valde ir tagad iejaukusies muzeja operatīvajā darbībā un stingri ierobežojusi manas tiesības līdzekļu izmantošanā. Es uzskatu, ka iejaukšanās novedis vai ir jau novedusi pie līdzekļu neracionālas izmantošanas. Es izjūtu lielu atbildību pret ziedotajiem un valsts piešķirtajiem līdzekļiem un neuzskatu, ka es varu piedalīties tās neracionālā izmantošanā."

LOMB valdes ārkārtas sēdē 22. jūlijā Gunāram Nāgelam bija iespēja sīkāk paskaidrot savas atkāpšanās iemeslus, kuru pamatā galvenokārt bija valdes lēmums

saskaņot direktora sagatavotos līgumus saistībā ar LOM jaunās ekspozīcijas veidošanu un izdevumiem, LOM pārceļoties uz pārbūvēto un paplašināto namu. Uzklausot un debatejot par direktora skaidrojumiem, valde nolēma: "Pieņemt LOM direktora Gunāra Nāgela atlīgumu un izteikt viņam pateicību par darbu, ko viņš veicis Latvijas Okupācijas muzeja labā." Sēdē piedalījās četri no pieciem valdes locekļiem. Lēmums bija vienbalsīgs.

Skaidrības labā jāpastāsta, ka LOM ir LOMB struktūrvienība. Tam nav patstāvīga juridiska statusa. Saskaņā ar Latvijas Republikas Biedrību un nodiņinājumu likumu par LOM darbu juridiski atbildīga ir biedru ievēlētā LOMB valde. LOM direktoru amatā apstiprina LOMB biedru sapulce, un viņš darbojas uz LOMB valdes pilnvaru pamata. Šīs pilnvaras nav neierobežotas.

LOMB valde LOM direktora vietas izpildītājas amatā apstiprināja Krājuma nodaļas vadītāju Taigu Kokneviču un viņas vietnieces amatā ilggadējo LOM

direktori Gundegu Micheli. Patlaban norit konkurss jauna direktora atrāšanai. Jaunā direktora apstiprināšana iekļauta LOMB 14. decembra ārkārtas biedru sapulces darba sekā. //

The Change of Directors

We hope that the Museum of the Occupation of Latvia (LOM) will have a new director by mid-December.

Gunārs Nāgels, the former director, unexpectedly resigned on 20 July 2019 during the general meeting of the membership of the Occupation Museum Association of Latvia (LOMB). According to Section 100 of the Labour Law of the Republic of Latvia he continued serving until 20 August 2019.

In his resignation letter he stated the reasons for his departure: "The Board of the Occupation Museum Association of Latvia has now interfered in the operative work of the Museum and has severe-

ly restricted my rights to [the Museum's] financial resources. I am of the opinion that this interference will lead, or has already led, to unreasonable use of the resources. I feel great responsibility toward our donors and the funding provided by the state and do not consider that I can participate in its unreasonable usage."

The LOMB Board met in an emergency meeting on 22 July 2019 and provided Gunārs Nāgels the opportunity to give more detailed reasons for his resignation, which were primarily based on the Board's decision to review draft contracts in connection with the development of the Museum's new exhibition and other expenditures connected with the Museum's move to its reconstructed and expanded

facilities. After considering the director's explanations the Board decided: "To accept the resignation of the Director of the Museum of the Occupation of Latvia Gunārs Nāgels and to express its thanks for the work he has done for the benefit of the Museum." The meeting was attended by four of the five Board members. The decision was unanimous.

To make it clear: the Museum is a structural unit of the Association. It has no independent legal status. In accordance with the Associations and Foundations Law of the Republic of Latvia, the elected Board is legally responsible for the activities of the Museum. The director is confirmed by the membership of the Association; he acts on the basis

of the Board's authorization (power of attorney). This authorization is not unlimited.

The Board has appointed the Head of the Museum's Archival Collection Taiga Kokneviča as the Acting Director and the former director Gundega Michele as her Deputy. The search for a new Director is under way; the appointment of the new director is placed on the agenda of the Association's extraordinary meeting on 14 December 2019. //

Valters Nollendorfs,
LOMB valdes priekšsēdis //
Chairman of the Board of the
Occupation Museum Association of
Latvia

Jauna izstāde "Cerību raksti"

Uz sētas pie Latvijas Okupācijas muzeja no decembra vidus būs skatāma jauna izstāde, kas piedāvās garām gajējiem un muzeja viesiem ielūkoties muzeja krājuma rokdarbu kolekcijā. Kopā ar likteņstāstiem izstādē attēloti vairāki desmiti rokdarbu, kuros darinājušas sievietes ieslodzījumā, izsūtījumā un bēglu nometnēs.

Neziņa, ciešanas, bads un ilgas pēc dzimtenes ir sajūtas, kas pavadija tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju, kurus karš un represīvie režīmi atšķira no dzimtenes pretēji viņu gribai. Rokdarbu darināšana bija viens no veidiem, kas palīdzēja psiholoģiski un arī praktiski izdzīvot necilvēcīgajos apstākļos. Lai gan sagādāt materiālus un darbāriku bija sarežģīti un dažreiz tie bija jāizgatavo pašiem, cerība izdzīvot un atgriezties bija spēcīgāka par bailēm un sāpēm. Šis cerības sievietes iemūžināja izšūtos rakstos, izgatavojot sedziņas, galdautus, apģērbu un citus darinājumus. Daļa no šiem darbiem ir nonākusi muzeja kolekcijā.

Izstādes veidošanu finansiāli atbalstīja Rīgas dome. //

A New Exhibit "Symbols of Hope"

Beginning in mid-December, a new outdoor exhibit will decorate the fence at the Museum of Occupation. Passers-by and visitors will be offered a glimpse into the handicraft collection of the Museum. Together with the story of the fate of the authors of the artefacts, the exhibit will display many examples of work created by women while imprisoned, in Siberian exile or in refugee camps.

Uncertainty, suffering, hunger and longing for home – these emotions accompanied many thousands of Latvians separated from their homeland against their will by war and repressive regimes. Creating items by hand was one way to survive the inhuman conditions psychologically and also practically. Although obtaining materials and tools was complicated – sometimes it was necessary to fashion one's own tools – the hope of survival and return home was stronger than fear and pain. These hopes were immortalized by women in quilts, tablecloths, clothing and other objects. Some of these artefacts have become a part of the Museum collection.

The exhibit was supported financially by the Rīga City Council. //

Tamborēta spilvendrānas mežģīne.
Izgatavoja Līze Jēkabsone (1891)
nometinājumā Omskas apgabala
Nižnijomskas rajonā (Krievijas
PFSR) 1949.–1957. gadā //
Crocheted pillow lace. Made by
Līze Jēkabsone (1891) during
forced resettlement in Nizhniyomsk
District, Omsk Oblast (Russian
PFSR) from 1949 to 1957

■ *Īsās ziņas // Short remarks*

Valmieras teātra viesizrādes Stūra mājā

Theatre Performances in the "Corner House"

Augustā Stūra mājas pagalmā notika Sanitas Reinsones dokumentālās prozas darba "Meža meitas" viesizrādes. Režisora Mārtiņa Eihes veidotajā izrādē 12 sievietes – meža meitas – atklāj piedzīvoto mežos, purvos un cietumā nacionālo partizānu kara laikā // In August, a theatre group from Valmiera presented guest performances in the court yard of the "Corner House". The play was "Forest Daughters" – a documented script by Sanita Reinsone produced by Mārtiņš Eihe about the experiences of 12 women in the forests, swamps and prisons of Latvia during the national partisan war

Skolotāju kursi par neatkarības atjaunošanu

Courses about the Renewal of the Independence of Latvia

Muzeja Izglītības nodala 16. aprīlī, 15. un 22. oktobrī rīkoja tālākizglītības kursus skolotājiem "Ceļš uz Latvijas neatkarības atjaunošanu: Atmoda, Latvijas Tautas fronte, čeka un "Radio Brīvā Eiropa"". Seminārā kopumā piedalījās 80 skolotāju. Viena no lekcijām notika Tautas frontes muzejā. Dainis Īvāns Iašķīja lekciju "Vienotība un pretrunas Latvijas Tautas frontē" // On 16 April, 15 and 22 October, the Education Department of the Museum offered supplementary courses for teachers about the renewal of independence – the Awakening, Popular Front (PF), NKVD and Radio Free Europe. All together 80 teachers participated. One of the lectures was presented by the former PF leader, Dainis Īvāns, in the PF Museum

Ukrainas prezidents oficiālā vizītē muzejā

The President of Ukraine visits the Museum

16. oktobrī Latvijas Okupācijas muzejā viesojās Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis kopā ar kundzi Olenu Zelensku. Muzeja ekspozīciju augstajiem viesiem izrādīja LOMB valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs // On 16 October 2019, President Volodymyr Zelensky of Ukraine and his wife Olena Zelenska visited the Museum. Valters Nollendorfs, Chairman of the Board of the Occupation Museum Association of Latvia was their guide in the exposition

Muzejs piedalās starptautiskas konferences rīkošanā

The Museum Participates in the Organisation of an International Conference

Konferenci "Pēckara bruņotā pretošanās Baltijas valstīs un Polijā: cīņa par brīvību" muzejs rīkoja sadarbībā ar Polijas, Igaunijas un Lietuvas vēstniecībām Latvijā, LU Latvijas Vēstures institūtu un valsts pētījumu programmu "Latvijas mantojums un nākotnes izaicināumi valsts ilgtspējai". Konference notika 19. septembrī Latvijas Universitātē. //

The conference: "Post-war Armed Resistance in the Baltic States and Poland: Fight for Freedom" was organized by the Museum, the Embassies of Poland, Estonia, and Lithuania, the Institute of Latvian History at the University of Latvia (UL), and the State Research Programme "Latvian Heritage and Future Challenges for Long Term Sustainability of the State". On 19 September, the conference was held in the UL. //

Latviju ar referātu "Bruņotā pretestība Latvijā 1944–1957" konferencē pārstāvēja Latvijas Vēstures institūta pētnieks Zigmārs Turčinskis // The Latvian presentation "Armed Resistance in Latvia 1944–1957" was given by Zigmārs Turčinskis who is a researcher at the Institute of Latvian History

Jaunieguvumi

New Acquisitions

2017. gada vasarā Latvijas Okupācijas muzejs saņēma unikālu dāvinājumu no **Jāņa Ilmāra Gravenieka** (Lielbritānija) – fotokolekciju, ko daudzus gadu desmitus glabājusi ģimene. Viņa tēvs robežsargs Artūrs Gravenieks (1909–?) aizrāvās ar fotografēšanu: fotografēja kolēgu ikdienu, vairākās fotogrāfijās iemūžināti vēlāk Masļenkos nogalinātie robežsargi un viņu ģimenes locekļi. Viņš fotografēja 1940. gada 15. jūnija PSRS Iekšlietu Tautas komisariāta kaujinieku uzbrukuma upurus un nopostītās sardzes ēkas nākamajā dienā pēc traģēdijas.

Artūra Gravenieka fotogrāfijas par Masļenku upuriem viņa dzīvesbiedre Lūcija pēc aicinājuma laikrakstos nosūtīja uz vācu okupācijas laika propagandas izdevuma "Baigais Gads" redakciju, un četras no tām izmantotas 1942. gadā izdotajā brošūrā "Baigais gads". Fotogrāfijas Gravenieku ģimene paņēma līdzīgi, dodoties no Kurzemes ar kuģi uz Vāciju un vēlāk, 1951. gada oktobrī, izcelojot uz Lielbritāniju.

Artūrs Gravenieks dienēja Latviešu leģiona 19. divīzijā. 1945. gadā kopā ar sievu Lūciju, dēliem Jēkabu un Jāni ar kuģi devās no Kurzemes uz Vāciju, pēc tam atgriezās pie savas vienības Kurzemē. Viņa turpmākais liktenis nav zināms. Pēdējo ziņu Lūcija no viņa saņēma 1945. gada 28. martā no Ščecinas. Iespējams, viņš miris ieslodzījumā.

Daces Slavinskas un Judites Čunkas dokumentālā filma "Sargāj savu tēvu zemi", kas veltīta Latvijas robežsardzes simtgadei, iekļauj Jāņa Ilmāra Gravenieka stāstījumu, filmā izmantotas Artūra Gravenieka fotogrāfijas, kā arī citi fotomateriāli no Latvijas Okupācijas muzeja krājuma; komentārus sniedz Latvijas Okupācijas

Robežsargi ar ģimenēm 20. gs. 30. gadu beigās. 1. rindā (sēž uz zemes) no kreisās: sardzes priekšnieka Fridriha Puriņa dēls Voldemārs (1925–*), sarga Žaņa Krieviņa dēls Artūrs; 2. rindā no kreisās: sarga Eduarda Kalniņa meita Erika Herta, sarga E. Kalniņa sieva Tatjana, 3. sardzes priekšnieka Jāņa Blakšenieka sieva Jadviga, sarga Žaņa Krieviņa meita Rita, sarga Ž. Krieviņa sieva Jūlija, 2. sardzes priekšnieka F. Puriņa sieva Hermīne (1896–*); 3. rindā no kreisās: sargs Eduards Kalniņš, sargs Valdis Grīnvalds, sargs Salmiņš, sargs Kārlis Beizāks (1915–*), sargs Žanis Krieviņš, 2. sardzes priekšnieks Fridrihs Puriņš, 3. sardzes priekšnieks Jānis Blakšenieks // Borderguards of the Third Abrene Borderguard Battalion's First Company 2nd and 3rd Units with their families at the end of the 1930s. From the left in row one (sitting on the ground), Voldemārs Puriņš (1925–*), son of the Commander of the 2nd Unit, Fridrihs Puriņš; Artūrs, son of the guard Žanis Krieviņš; row two: Erika Herta, daughter of the guard Eduards Kalniņš; Tatjana, wife of Kalniņš; Jadviga, wife of the guard Chief Officer Jānis Blakšenieks; Rita, daughter of the guard Žanis Krieviņš; Jūlija, wife of Krieviņš; Hermīne (1896–*), wife of the 2nd Unit Chief Officer F. Puriņš; row three: guard Eduards Kalniņš; guard Valdis Grīnvalds; guard Salmiņš; guard Kārlis Beizāks (1915–*); guard Žanis Krieviņš; 2nd Unit Chief Officer Fridrihs Puriņš; 3rd Unit Chief Officer Jānis Blakšenieks

muzeja ekspozīcijas kurators Kārlis Dambītis. Filma skatāma portālā "Replay.lv": <http://ejuz.lv/31yw>.

In the summer of 2017, the Occupation Museum received a unique do-

nation from Jānis Ilmārs Gravenieks (Great Britain) – a collection of photographs that his family had preserved for decades. In 1940, his father, Artūrs Gravenieks (1909 – ?), was a border-guard in Eastern Latvia and also an avid

Sagatavojuusi Taiga Kokneviča,
Latvijas Okupācijas muzeja galvenā krājuma glabātāja //
Head of Collections History of the Museum

Robežsargi 20. gs. 30. gadu otrajā pusē. 1. rindā no kreisās: sargs Jānis Locāns, sardzes priekšnieks virsnieka vietnieks Fridrihs Puriņš, sargs Kārlis Beizāks (1915-*); 2. rindā no kreisās – sargi Salmiņš, Valdis Grīnvalds, Žanis Krieviņš, Eduards Kalniņš // Borderguards in the last half of the 1930s. From the left, row one: guard Jānis Locāns; Unit Head, Deputy Officer Fridrihs Puriņš; guard Kārlis Beizāks (1915-*); row two: guards Salmiņš, Valdis Grīnvalds, Žanis Krieviņš, Eduards Kalniņš.

* Nogalināts uzbrukumā Masļenku sardzei 1940. gada 15. jūnijā // murdered in the Maslenki attack on 15 June 1940

Sagrautā Masļenku sardzes ēka pēc PSRS lekšlietu Tautas komisariāta (NKVD) kaujinieku uzbrukuma 1940. gada 15. jūnijā // The ruins of the Maslenki Guard Post after the Soviet NKVD troop attack on 15 June 1940

photographer who recorded the daily activities of his colleagues. Several photographs immortalize the borderguards and their family members later murdered in Maslenki. He photographed the victims of the Soviet NKVD troop attack on 15 June 1940 and also the destroyed border post.

In 1942, Gravenieks' wife, Lūcija, responding to newspaper adds, submit-

ted photographs of the Maslenki victims to the editors of the German occupation propaganda publication, *The Year of Terror*. Four pictures were published. The family took the photographs with them fleeing by ship from Kurzeme to Germany and later resettling in Great Britain.

Artūrs Gravenieks served in the 19th Division of the Latvian Legion [illegally

formed by Hitler's order]. In 1945, with Lūcija and their sons, Jēkabs and Jānis, he sailed from Kurzeme to Germany, but later returned to his division in Kurzeme. His further fate is unknown. The last message that his wife received came from Stettin [now Szczecin in Poland] on 28 March 1945. It is probable that he died in prison. //

Kas notiek ar testamentu novēlējumiem, kurus saņem OMFA?

Latvijas Okupācijas muzeja atbalsta grupa (OMFA) tikās gadskārtējā sēdē Garezerā 2. septembrī. Starp jautājumiem, kurus sēdē pārrunāja, bija Latvijas Okupācijas muzeja (OM) finanses un nepieciešamība piesaistīt līdzekļus atjaunotā muzeja atbalstam. Katrs ziedojuums ir muzejam svarīgs. Lai varētu izglītot arī nākamās paaudzes, muzejam ir nepieciešams, ka atbalstītāji atceras Okupācijas muzeju arī savos testamentu novēlējumos. Kas notiek ar testamentu novēlējumiem, kad tos saņem OMFA?

Vispirms ūs pārskats par to, kas notiek ar visiem ziedojuumiem, ko saņem OMFA. OMFA dibināšanas mērķis bija veidot pamatfondu, kas nodrošinātu OM pastāvēšanu un neatkarību no valsts politikas. Deviņdesmitajos gados un vēl ilgi pēc tam ASV bija daudz drošāks tirgus ziedojumu ieguldīšanai un ziedotā nauda, kura nebija vajadzīga OM kārtējiem izdevumiem, tika ieguldīta ilgtermiņa vērtspapīros "ASV Fidelity Investment" kontos, lai naudiņa "strādātu". OMFA ziedoto līdzekļu apsaimniekošanu uzņēmās Pēteris Bolšaitis, kura ieguldījumu stratēģija ik gadu sevi pierādīja. Lai gan Okupācijas muzeja līdzekļus Latvijā apsaimnieko Okupācijas muzeja biedrības (OMB) Finanšu komisija, Pēteris ik mēnesi seko līdzi un nosūta muzeja direktoram pārskatu par līdzekļiem OM un OMFA kontos un to darbīgumu.

OMFA kasiere Ilze Resnis ik mēnesi nosūta muzeja vadībai pārskatu par OMFA ienākumiem, izdevumiem, atsevišķas un kopējas OMFA kontu bilances, kā arī ziedotāju vārdus, adreses un piezīmes. OMFA revidenti, pazīstamās ASV firmas "CliftonLarsonAllen" pārstāvji Oklērā Viskonsinā nodrošina, ka OMFA precīzi ievēro ASV labdarības organizāciju noteikumus.

Okupācijas muzejs jau no dibināšanas ir bijis atkarīgs no ziedojuumiem ASV, lai sabalansētu OM budžetu.

(2018. gadā, atbildot uz OM lūgumu, OMFA nosūtīja muzejam USD 350 000.) Priecājamies, ka pēdējos gados ir ienākuši ievērojami ziedojuumi un testamentu novēlējumi no Austrālijas. Ceram, ka jaunā ziedojumu vākšanas akcija "Ceļamaize Okupācijas muzejam" motivēs arī Latvijas iedzīvotājus atbalstīt muzeju.

Gan Okupācijas muzejam Rīgā, gan OMFA ASV pastāv divi galvenie ieguldījumu fondi – Nākotnes Nama fonds un Pamatfonds. (Trešais, Bērziņas-Baltiņas fonds, ir mērķziedojuums latviešu valodas likteņa izpētei.) No OMFA pārziņā esošajiem līdzekļiem 94,4% ir ieguldīti vērtspapīros – galvenokārt indeksētos akciju fondos. No ieguldītajiem līdzekļiem 57,6% ir Pamatfonda daļa, 36,7% Nākotnes Nama fonda daļa un 5,7% Bērziņas-Baltiņas fonda daļa. Nākotnes Nama fonda iegulda ziedojuimus, kuri ir nozīmēti atjaunotā muzeja iekārtošanai un jaunajai ekspozīcijai. Tie līdzekļi drīzumā būs muzejam vajadzīgi, un tad šis fonds beigs darboties. Tomēr līdzīgs fonds tiks atvērts, lai ziedojuumi, kuri tiek nozīmēti kādam īpašam ilgtermiņa projektam, nesēdētu dīkā. Pamatfonda pamatkāpitāls tiek uzskatīts par neaizskaramu rezervi muzeja ilgtspējas nodrošināšanai. Pamatfondam (uz 1.10.2019: USD 2 255 952) ir strauji jāpieaug, lai procenti no fonda būtu nozīmīgs pieenesums muzeja budžetam.

No testamentu novēlējumiem, kas nav nozīmēti specifiskiem mērķiem, 80% iegulda OMFA Pamatfondā ("Fidelity Capital Fund") un 20% citām muzeja vajadzībām. Informācija par testamentu ziedotājiem tiek nodota Okupācijas muzeja vadībai, un ziedojuumi un ziedotāji tiek muzejā piemērotā veidā atzīmēti. Testamentu novēlējumi ir Okupācijas muzeja atbalstītāji pēdējā dāvana muzejam un tiek attiecīgi novērtēti un atzīti. Paldies visiem muzeja atbalstītājiem! Nodrošināsim ar savu testamentu, ka muzeja stāsts turpina izskaidrot arī nākamajām pa-

audzēm, ko Latvijas tauta ir cietusi un pārdzīvojusi, kādas sekas mums jāpārvar, un tādējādi būs cerība uz tiešām brīvu, neatkarīgu un gaišu Latviju! //

What Happens To Testamentary Donations To The Occupation Museum That Are Entrusted To OMFA?

The annual meeting of the Occupation Museum Support Group USA (OMFA) took place on September 2 at Long Lake, Michigan. Among the questions discussed at the meeting was the financial situation of the Occupation Museum (OM) and the necessity of increasing donations for the support of the Museum when it returns to its expanded home in the centre of Rīga. Every single donation is vital to the existence of the Museum. For the Museum to continue its work for the benefit of future generations, it is also necessary that Museum supporters remember the Museum in their last will and testament. Question: how are testamentary bequests invested?

Firstly, a brief overview of what happens to all donations made to the Museum of Occupation through OMFA. The founding goal of OMFA was to create a capital fund that would ensure that the work of the Museum can continue independently from the vicissitudes of national politics. In the 90's and for many years thereafter, the US offered a more secure market for investment than Latvia, and donations that were not needed to meet the immediate needs of the Museum were invested in long-term securities with Fidelity Investments so that they would continue to "work". Pēteris Bolšaitis took on pro bono management of the funds. The effectiveness of his investment strategy continues to prove itself with every year. The financial com-

OMFA sēde 2019. gada 2. septembrī. No kreisās: kasiere Ilze Resnis, priekšsēdes vietnieks Eriks Kākulis, priekšsēde Irēne Lazda, ilggadējā priekšsēde un mājas māte Ilze Schwartz, juriskonsults Juris Kīns un sekretārs "pro tem" Paulis Lazda. OMFA finanšu pārzinis Pēteris Bolšaitis piedalījās ar neklātienes ziņojumu // The annual meeting of the Occupation Museum Support Group USA (OMFA) took place on 2 September 2019 at Long Lake, Michigan. From the left: treasurer, Ilze Resnis; vice-president, Eriks Kākulis; president, Irēne Lazda; host and long-time president, Ilze Schwarz; legal consultant, Juris Kīns; acting secretary, Paulis Lazda. Financial officer, Pēteris Bolšaitis, submitted an overview of account balances electronically

mittee of the Occupation Museum's Association manages funds in Rīga, but Pēteris submits a monthly overview of both OM and OMFA account balances, totals and investment earnings to the Museum administration as well as to OMFA.

OMFA secretary, Ilze Resnis, also submits monthly accounts of OMFA income, expenses, account balances and the names and addresses of donors and their comments to both OMFA and OM administrators. The Eau Claire, Wisconsin, office of the accounting firm, CliftonLarsonAllen, assures that OMFA observes to the letter US regulations governing non-profit charitable organizations.

From its founding, the OM has depended on donations from the Latvian community in the US to balance its budget each year. (In 2018, \$350.000 were requested by the Museum.) We are pleased that in recent years significant donations and testamentary gifts have come from the Australian Latvian community. We hope that the newly launched fundraising drive to support the return of the Museum to its renewed home will also motivate supporters in Latvia.

OMFA has two main investment accounts, the "House for the Future" Fund (HFF) and the Capital Fund (CF). (A third account, in commemoration of Valērija Berziņa-Baltiņa (BB), is designated to fund research and documentation of the fate of the Latvian language during and following the occupation period.) Of the funds managed by OMFA, 94.4% is invested, mainly in securities and indexed equity funds. Of the invested funds 57.6% belong to the CF, 36.7% to the HFF, and 5.7% to the BB Fund. Donations that are designated for the reconstructed OM and the new exposition are invested in the HFF fund. These resources will soon be needed by the Museum and this fund will be exhausted. However, a similar fund will be established so that donations to the Museum for specific long-term projects continue to earn interest. The purpose of the CF is to assure the continued existence of the Museum for future generations and its basic capital is to remain untouched. As of November 1, 2019, the fund had reached \$2 255 952. It is clear that the CF must grow rapidly if its earnings are to con-

tribute significantly to the budget of the renewed Museum of Occupation.

Testamentary donations to the Museum of Occupation made through OMFA that are not designated for specific purposes are invested 80% in the Capital Fund and 20% for other Museum needs. Information about the donors is communicated to the Museum, where both the donors and the donations are appropriately commemorated. A testamentary donation is the final gift that a Museum supporter can give to the Museum and as such is commensurately noted and valued. Let us think of the future, and through our wills and testaments assure that the Museum of Occupation may continue to remind future generations of the injustice and suffering that the Latvian nation has endured and the consequences of the brutal occupations. Only through an understanding of how this difficult history influences society today, can we hope that future generations will create a truly free, independent and bright Latvia. //

Irēne Lazda, OMFA priekšsēde //
OMFA president

Kas notiek ar novēlējumiem muzejam?

Esam pateicīgi visiem, kas domājuši par Latvijas Okupācijas muzeju, rakstot savu testamentu. Tas ir viņu pēdējais ziedojuums un novēlējums, par ko jūtāmies sevišķi atbildīgi. Tāpēc testamentārus novēlējumus, ko saņemam Rīgā, galvenokārt ieguldām ilgtermiņa noguldījumos un vērtspāriņos, lai tie vēl ilgi atbalstītu muzeja darbu.

Pastāv divi fandi, kuros nonāk 7/8 novēlējumu: Nākotnes Nama fonds un Nākotnes fonds. Apmēram vienu astotdaļu veltām muzeja operatīvā budžeta papildināšanai. Nākotnes Nama fondā ieguldām 3/8 novēlējuma jaunās ekspozīcijas veidošanai un muzeja iekārtošanai. Tos atzīmēsim pabeigta jā namā ar vārda plāksnīti vai citā pie-mērotā veidā. Nākotnes Nama fonds beigs darbu, kad būsim iekārtojušies savās pārbūvētajās un paplašinātajās telpās. Atlikušos fonda līdzekļus paredzam ieskaitīt Nākotnes fonda.

Nākotnes fondā jau tagad iegulst vismaz 1/2 no katras novēlējuma; pēc Nākotnes Nama fonda darbības beigām tajā nonāks vismaz 7/8 novēlējuma. Nākotnes fonds palīdz garantēt muzeja ilgtspēju.

Ar Latvijas Okupācijas muzeja apkārtrakstā lēmumu fonda līdzekļus

apsaimnieko biedrības ievēlēta Uzticības padome. Tās uzdevums ir gādāt par lietpratigu un drošu fonda apsaimniekošanu un līdzekļu piešķiršanu muzeja darbībai, galvenokārt no vērtības pieauguma un dividendēm, bet ne vairāk kā 5% gadā. Aizgājušo labdaru vārdi ar pateicību tiek minēti Nākotnes fonda pārskatos un ziņojumos. //

Fund. One eighth is used to support the Museum's operational budget. The Building Fund receives 3/8 of each bequest to build the new exposition and furnish the Museum's future home when it is finished next year. The donors will be recognized by a plaque or in another appropriate manner. The Building Fund will be terminated when we have settled in our expanded and renovated building. We intend to transfer the remaining assets to the Future Fund.

The Future Fund now receives now at least 1/2 of each bequest and will receive 7/8 after the Building Fund is terminated. It helps to guarantee the Museum's longevity. The Latvian Occupation Museum Association has elected a Board of Trustees to assure maintenance of a professional and safe investment policy and to allocate funds for the Museum's operation. These come mainly from growth in investment value and dividends, but no more than 5% per annum. The names of the benefactors are thankfully mentioned in the financial statements and reports of the Future Fund. //

What Do We Do With Testamentary Bequests To The Museum?

We are thankful to all who have remembered the Museum of the Occupation of Latvia in their testaments. Those are their last donations and at the same time expressions of trust that we are especially responsible for. Therefore, all testamentary bequests that we receive in Riga are for the most part invested in long-term deposits and securities to form a lasting financial basis for the Museum's work.

We have now two long-term funds that receive at least 7/8 of testamentary bequests: Building Fund and Future

Valters Nollendorfs,
Nākotnes fonda Uzticības padomes
priekšsēdis // Chairman, Future
Fund Board of Trustees

Godātie apkārtraksta lasītāji!

Sis ir jau piektais apkārtraksts, ko izdodam divās versijās – vienu latviešu valodā un otru gan latviešu, gan angļu valodā. Tādā veidā ceram palielināt mūsu mazā žurnālu lasītāju luku.

Ceru, ka arī jūs, lasītāji, kuri nedzīvo Latvijā, novērtējat iespēju lasit divās valodās. Liels, liels paldies OMFA priekšsēdei Irēnei Lazdai, kura, šķiet, bija pirmā, kas ierosināja šādu ideju. Viņa ir vienmēr ļoti atsaucīgi strādājusi pie rakstu pārtulklošanas.

Otrs lielais paldies muzeja redkolēģijas vadītājai Gundegai Michelei. Arī viņa ļoti palīdzējusi gan ar tulkošanu,

gan tekstu redīgēšanu.

Piedāvājiet apkārtrakstu palasīt arī saviem angļiski runājošajiem draugiem! Varbūt tā muzejs iegūs kādu jaunu atbalstītāju! //

Dear Readers,

This is the fifth newsletter that has two versions – the whole text only in Latvian and the other with Latvian and English texts. This way we hope to increase the readership of our newsletter. I hope that those of you who do not live in Latvia appreciate the double language

texts. Many thanks are due Irēne Lazda, the head of OMFA, who suggested this procedure. She has been very helpful in providing the translations from Latvian. Thanks also to Gundega Michele, the Museum's general editor, who helps with translations and editing. Please, do encourage your English speaking friends to read our newsletter – the Museum might thus gain additional supporters. //

Inese Jansone,
OM sabiedrisko attiecību vadītāja
un apkārtraksta redaktore //
Public Relations specialist and the
editor of the newsletter

Austrālijas latviešu atbalsts muzejam

No 2019. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 30. jūnijam no Austrālijas saimes – gan organizācijām, gan individuālām personām – kopā ar ziedojuumiem Zedelgemas piemineklim saņemti 29 atsevišķi ziedojuumi.

Ziedojumu sadale (AUD):

Nākotnes Namam	13	5340
Vispārējām vajadzībām	9	7710
Zedelgmai	5	1150
Izglītības programmai	2	270
Par OM grāmatām		230
Kopā	14 700	

OM "Dnister" kreditkooperatīva kontā 30.06.2019.: 15 887 AUD.
10.01.2019. uz OM kontu Rīgā pārskaitīju 83 000 AUD.

Divreiz gadā izsūtu OM apkārtrakstus gan pa pastu, gan elektroniski. Katram ziedotājam izsūtu pateicību un kvīti par saņemto ziedojuumu. Vi-sus izdevumus, saistitus ar apkārtrakstiem, noziedoju muzejam. Ar OM stendu piedalijos Sidnejas Latviešu biedrības rīkotajā tirdziņā, kur pārde-vu vairākas OM grāmatas. Pateicoties muzeja grāmatu veikala vadītāji Ali-sei Buliginai, esmu saņēmusi jaunu grāmatu sūtījumu. Tās ievietotas pār-došanai SLB grāmatnīcā. Pieaug pie-prasījums pēc grāmatām angļu valodā. Grāmatnīcā OM grāmatas pārdod par pilnu cenu, nepiemot 20% komisiju, tā muzejam jau šogad "noziedojojot" 78 AUD. Pateicos SLB par pretimnākša-nu! Grāmatas iespējams pasūtīt arī tie-ši no muzeja, vai arī sazinoties ar mani.

Izsūtīju lūgumus draudzēm, at-zīmējot 14. jūniju, ar ziedojuumu no kolektes pieminēt aizvestos. Esmu saņēmusi pāris ziedojuumu, lielāko – no mazās Kanberas ev. lut. draudzes. Paldies!

Sidnejas Studenšu korporācijas li-terārajā pēcpusdienā nolasīju referātu par jaunākajiem notikumiem saistībā ar OM un NN. Klātesošās rezultātā ļoti devīgi saziedoja 200 AUD NN.

Diemžēl ziedotāju skaits sarūk. Lielākie ziedojuumi ienāk no organi-zācijām. Tomēr jāņem vērā, ka orga-nizācijas sastāv no tiem pašiem tautie-šiem, kas paši arī ziedo atsevišķi.

Ceru, ka rosība ar celtniecības darbiem pamudinās jaunu interesu tautiešos sniegt palīdzīgu roku, lai at-jaunotais muzejs spētu godam veikt tik nozīmīgo svarīgo pienākumu un sasniegt nospraustos mērķus.

Paldies visiem, kas atbalstījuši muzeja pastāvēšanu! Liels darbs vēl veicams, pirms muzejs atvērs savas durvis Nākotnes Namā, Strēlnieku laukumā. //

Our Museum of Suffering but Hope

From 1st January 2019 to 30th June 2019 donations to the Museum, from individuals and organizations numbered 29. They include donations for the "Beehive" Monument at Zedelgem.

Donations (AUD):

For- Nākotnes Nams	13	5,340
For-General expenses of OM	9	7,710
For The "Beehive" at Zedelgem	51,150	
For Education Programme	2	270
For Books sold		230
Total:		14,700

On 30th June 2019, OM Account bal-ance at Dnister Credit Cooperative was 15,887 AUD.

On the 10th of January 2019, 83,000 AUD were transferred to the Museum Bank Account in Riga from funds in the Dnister Account.

Twice a year I forward "Museum of the Occupation of Latvia" Newslet-ter by post, as well as electronically to my contacts in Australia. All expenses regarding the Newsletter and other ex-penses, I donate to the Museum.

Each donor receives a Thank you note from me, on behalf of the Museum, as well as a receipt for the donation re-cieved.

The Latvian Society in Sydney holds a Market day at the Latvian House ear-

ly in the year, where I have a Museum stand. As well as other items, most pop-ular are books received from the Mu-seum Bookshop. Clearly, interest has increased for books in English. Thanks to Alice Buligina, from the Museum Bookshop, at my request, a new ship-ment of books has arrived. These are available at the Sydney Latvian Society Bookshop. The Society does not charge the 20% handling fee for the sale of these books. This 20% is a donation to the Museum. As a result, this year, they have donated a total of 78 AUD. Thanks for their generosity.

Books can be ordered directly from the Museum, from their website, (www.omf.lv), or by contacting me (graudin-siv@bigpond.com).

Requests were sent to the Latvian congregations in Australia to allocate a part, or all of the donations received at services, commemorating the 14th of June, in memory of the deported. The small Ev. Luth. Congregation of Canberra was the most generous. Many thanks.

At a function of the Combined Wom-en's Sororities in Sydney (S!K!K!S!) I gave a talk about the latest news from the Museum and the Nākotnes Nams. In response, there was a spontaneous dona-tion of 200 AUD.

Unfortunately, as years go by, the number of people donating is dwindling. The largest donors are organizations. It should be noted, that the members of these organizations are mostly the same individuals, who donate privately.

Hopefully, commencement of the construction of Nākotnes Nams will cre-ate new interest and inspire many to lend a helping hand, so that the Reborn Mu-seum can carry out its important work, fulfil its obligations and meet its goals.

Thanks to all, who have supported the Museum. Much still has to be done, till the Museum at Strēlnieku laukums, opens its doors to the public. //

Ināra Graudīna,
OMB pārstāve Austrālijā //
OM representative in Australia

Muzejs saņēmis divus lielus testamentārus novēlējumus

Helēne Pizičs

Edvīns Penīķis

Latvijas Okupācijas muzeju 2019. gada vasarā sasniedza divi lieli testamentāri novēlējumi. Jūnijā saņēmām Helēnes Pizičs testamentāro novēlējumu muzejam – 244 118 eiro. Ziņas par testamenta atstājēju ir skopas: Helēne Pizičs dzīvoja Amerikas Savienotajās Valstīs, Des Plaines pilnētā Illinoisā. Viņa visu mūžu strādāja

par medmāsu. Helēne Pizičs Latvijas Okupācijas muzeju pirmo reizi ar zieņojumu atbalstīja 2001. gadā.

Augustā no Austrālijas ienāca Edvīna Penīķa testamentā novēlētie 365 282 eiro.

Skumstam par muzeja atbalstītāju aiziešanu viņsaulē, bet esam gandarīti, ka ar savu pēdējo gribu viņi ir nodrošinājuši muzejam iespēju strādāt tālāk. //

The Museum has Recently Received Two Major Testamentary Donations

In June, we received 244 118 EUR from the testament of Helēne Pizičs. Unfortunately information about her is scarce – she lived in Des Plaines, Illinois. All her life, she worked as a nurse. In 2001, the Museum received her first donation.

In August, the Museum received 365 282 EUR from the testament of Edvīns Penīķis.

We join the sad commemoration due to these losses, but are very thankful that their last wishes included the desire to help the Museum to continue its mission. //

Edvīna Penīķa piemiņai

Edvīns Penīķis kopā ar māti un māsu iebrauca Austrālijā 1949. gadā. Divus gadus viņš strādāja liguma darbus, bet tad devās darbā uz Jaungvineju. Pēc pāris gadiem viņš atgriezās Kanberā un sāka darbu Austrālijas Nacionālajā universitātē "Research School of Physics and Earth Sciences" kā galvenais tehnīkis. Tur arī viņš nostrādāja līdz pensionēšanās laikam.

Edvīns aizrāvās ar radioamatierismu. Lai paplašinātu zināšanas un iepazītos ar citiem radioamatieriem, viņš daudz ceļoja un piedalījās starptautiskās konferencēs.

Viņa mājas pagalmā bija lielais radiomasts, bet mājā plaukti pilni ar grāmatām par radio.

Edvīns cienīja arī klasisko mūziku. Sevišķi viņam patika Vāgnera darbi. Gandrīz katrus divus gadus viņš devās

uz Vāciju, Baireitu, klausīties Vāgneru. Edvīns bija viens no tautas deju kopas "Sprigulītis" dibinātājiem un visu mūžu atbalstīja "Spriguliša" pasākumus.

Viņš darbojās arī "Daugavas Vanagos" (DV). Sākuma gados viņš bija DV Kanberas nodaļas dalībnieks un kasieris, bet vēlākos gados – Kanberas nodaļas valdes priekšsēdis. Par nopelnīem šajā darbā viņš saņēma DV krūšu nozīmi zeltā.

Daudzus gadus Edvīns bija Kanberas ev. lut. draudzes valdes sekretārs.

Edvīns atbalstīja ikvienu centienu latviešu un Latvijas labā. //

In Memoriam Edvīns Penīķis

Together with his mother and sister Edvīns Penīķis came to Australia

in 1949. He worked the obligatory two years for the government, and then moved to New Guinea. After a couple of years, he returned to Canberra and until his pension, worked as the leading technician in the Australian National University Research School of Physics and Earth Sciences.

Edvīns was seriously interested in radio amateurism. To expand his knowledge and meet other radio amateurs, he travelled a lot and participated in international conferences.

In the yard next to his house he had a tall radio tower, and the house was full of books about radios.

He also favoured classical music, especially Wagner. Nearly every two years he travelled to Bayreuth, Germany, to listen to the Wagner Festival.

Edvīns was one of the founders of the Latvian folkdance group Sprigulī-

tis, and supported its activities all his life.

He was active in the Latvian Relief Society Daugavas Vanagi (DV), initially as a member and then as the treasurer, later as the chairman of its

Canberra Section. He was awarded the DV badge of honour in gold. For many years, he also served as the secretary of the Canberra Latvian Lutheran congregation. He supported all efforts for the benefit of Latvians and Latvia. //

Sarakstīts pēc Peniķa kunga testamenta izpildītāju Intas Skrīveres un Skaidrītes Darius sniegtajām ziņām // This information was received from the testament executors Inta Skrīvere and Skaidrīte Darius

Tramps, kurdi, Latvija un Okupācijas muzejs

Prezidenta Trampa pavēle Amerikas militārajām viesnībām atkāpties no pozīcijām Sīrijā pārsteidza pasaulei.

Satraukumu radīja šķietamā nodevība pret sabiedrotajiem kuriem, kuri bija nesuši lielus upurus kopejā cīņā pret musulmaņu teroristiem, "ISIS". Kaut gan viņi ir cīnījušies par savu brīvību vairāk nekā 30 gadus, bez Amerikas atbalsta kurdu tauta tagad ir apdraudēta. Bet galvenais – pasaules valdības un mediji izteica bažas, vai var vairs uzticēties citiem Amerikas ligumiem un solijumiem pēc prezidenta skaidrojumiem, ka kurdu cīņas "asinīm slacītā tuksnesi" neskar Amerikas valsts intereses un ir "tālu no Amerikas krastiem". Viens otrs atgādināja, ka Lielbritānijas premjera Nevila Čemberlena skaidrojums 1938. gadā bija līdzīgs: Čehoslovākijas dēļ Anglijai nebūtu jāiesaistās "strīdā starp tālām zemēm, par kurām mēs maz zinām". Zīmīgi, ka vairākas avīzes un ziņu žurnāli aizrādīja, ka tieši Baltijas valstīm būtu iemesls justies apdraudētām un rūpēties par savu neatkarību. Kaimiņu valsts, kura varētu sagaidīt mediju skatījumā līdzīgu vērtējumu pēc Trampa rīcības, ir Somija. Bet šis Baltijas kaimiņš reti tiek minēts šīnī sakarā. Lai arī varētu teikt, ka Somija atšķiras no Baltijas valstīm, pamatā visas četras valstis vēstures un novietojuma ziņā ir līdzīgas. Kāpēc pastāv konceptuāla pieeja, kas uzskata Somiju par mazāk apdraudētu? Pamatu tam var atrast kādā Somijas sabiedrības aptaujā pirms 10–15 gadiem, kas aprakstīta žurnālā "The Economist". Tika uzdoti trīs jautājumi. Pirmais: "Kādai Somijas varas iestādei jūs visstingrāk uzticaties?" Apmēram 90% no aptaujas dalībnie-

kiem atbildēja: "Armijai, bruņotajiem spēkiem." Otrais jautājums: "Vai jūs cīnītos, ja valstij uzbruktu kāda sveša vara?" Apmēram 80% atbildēja apstiprinoši. Pēdējais jautājums bija izaicinōss: "Vai jūs pretotos arī tad, ja cīņa būtu bezcerīga?" Uz šo jautājumu 66% atbildēja apstiprinoši.

Tātad valsts brīvība un drošība nav saistīta tikai ar lielgabalu skaitu, bet varbūt skaidrāk redzama pilsoņu pozitīvā attieksmē pret zemi, tautu, valodu, senču upuriem un kultūru. Latvija var justies mazāk apdraudēta zem "NATO" spārniem. Tomēr varam vilties, ja lielvalstis atkārto Trampa politiku. "NATO" vienošanās 5. pants nosaka, ka ir nepieciešama visu "NATO" dalibvalstu piekrišana, lai "NATO" iešaistītos karā. Mātes Atēnās var prasīt: "Vai Latvijas jaunās paaudzes pilsoņi jau stāv pozīcijās?" Arī mātes Bergenā, Romā, Zagrebā, Parīzē vai Prāgā varētu prātot līdzīgi. Tādas šaubas var apdraudēt Latvijas drošību un pastāvēšanu.

Šodien Latvijas Okupācijas muzejam ir būtiska, aktuāla loma parādīt un skaidrot netaisno un vardarbīgo iebrukumu Latvijā un sekojošo 51 gadu garo okupāciju un tās sekas. Tad Latvijas jaunajai paaudzei kļūs skaidra un saprotama dzimtenes vēsture. Viņi apzināsies, ka brīvība nav lēta, ka politiskie, sociālie un kulturālie zaudējumi, ko radījusi okupācija, ir lieli un grūti atgūstami un daļēji turpinās šodien. Tikai izaicinot un iesaistot šo paaudzi, varam cerēt, ka Latvijas jaunieši veidos pozitīvu attieksmi pret brīvu, latvisku valsti, kuru būtu gatavi aizstāvēt. Turklat Latvija būs drošāk pasargāta no ienaidnieka, kas nevēlēsies konfrontēt vienotu, pašaizliedzīgu tautu, kas ir uzticīga savai zemei un vēsturei. Nesēnā pieredze Ukrainā ir pamācoša.

Krievija okupēja Krimu pārliecībā, ka Ukrainā iedzīvotāji nav vienoti savā valsts apzinā. Latvijā tautas un valsts apzinā ir eksistences jautājums, kas būtiski iesaista Okupācijas muzeju. //

President Trump, the Kurds, Latvia and the Museum of Occupation

President Trump's order to the American military units to retreat from their positions in Syria surprised the world. The apparent betrayal of the Kurds, who had born great sacrifice in the common battle against the ISIS terrorists, created serious concern. Although they have fought for their freedom for more than 30 years, because of the withdrawal of American support, the Kurdish people are now threatened by Turkey's claim to Kurdish land and self-government. But most important, world governments and media questioned the credibility of US treaties and promises after the president's statement that the Kurd's "endless battles in a blood-soaked sandbox" are of no concern for the United States and far from its shores.

Some recalled the similarity with British Prime Minister Chamberlain's statement in 1938 regarding Czechoslovakia that Britain should not be involved in a "quarrel in a faraway country between people of whom we know nothing." It is significant that several newspapers and newsmagazines noted that it was the Baltic States that have a reason to feel threatened and concerned for their independence.

Another country that could have been identified as similarly threatened was >

> Finland. But it was not. In principle, all four countries are similar in their history and geographic location. Why does the conceptual difference exist that Finland is less threatened? We can find the basis for this attitude in a survey that was conducted some 10-15 years earlier and described in the newsmagazine, The Economist. Three questions were posed. First, "Which of Finland's institutions do you most trust?" Some 90% replied, "The army/the armed forces." The second question was, "Would you fight if the country were attacked by a foreign power?" Approximately 80% replied affirmatively. The last question was most provocative, "Would you resist if the fight were hopeless?" This question was answered in the affirmative by 66% of those questioned.

Evidently, the freedom and security of a country is measured not only by the number of its tanks, but more importantly, by the relationship of its citizens to their country, their nation, their language, their culture and the sacrifices of

their ancestors. Latvia seems less threatened under the wing of NATO. However, we may be disillusioned if other countries repeat Trump's politics.

According to the 5th paragraph of the NATO Agreement, for NATO to engage in war, the consent of all member nations is required. Mothers in Athens may ask, "Has the younger generation of Latvia's citizens already assumed its positions?" Mothers in Trondheim, Milan, Zagreb, Paris or Prague may also ask the same question. Uncertainty about Latvia's readiness and determination to defend itself may threaten Latvia's security.

Now more than ever Latvia's Museum of Occupation plays a vital, relevant role. Portraying and explaining the unjust and violent attack on Latvia and the resulting 51-year occupation and its consequences, the Museum will make clear to the younger generation that freedom does not come cheaply; that the political, social and cultural losses under occupation are great, difficult

to regain and affect society still today. Only by challenging and engaging this generation, can we hope that it will have a positive relationship to a free Latvian state. In addition, the Latvian state will be more securely protected from enemies that will not want to confront a united, self-sacrificing nation that values its homeland and history. The recent experience in Ukraine teaches this lesson. Russia occupied Crimea in the belief that the population of Ukraine was not united in its loyalty to the state. The question of the national consciousness of the Latvian people is an existential question for the state, and intrinsically connected to the work of the Museum of Occupation. //

Prof. em. Dr. Paulis Lazda,
LOM projekta autors un OM
dibinātājs, Vēstures un zinātnes
komisijas priekšsēdis // Author of
the LOM project and OM founder,
chair of the History and Research
Committee

Maskavas agresija turpinās – aicinām latviešus ASV un citās zemēs to atspēkot!

mums ir kā ASV vēlētājiem, lai nodrošinātu mūsu valdības atbalstu Latvijas un Baltijas drošības interesēm. Klusums ir zaudējums mums visiem! //

**Moscow's
aggression
continues – we urge
Latvian-Americans
to fight back!**

In the Information Age, Moscow is attacking Latvia with disinformation, fake news and cyberattacks. Their goal is to sow discord and divide Latvia's people, as well as its alliances, including NATO.

In the past, the American Latvian Association (ALA) helped Latvia join NATO. Today, ALA invites all Latvian-

informācijas laikmetā Maskava uzbrūk Latvijai ar dezinformāciju, vilnus ziņām un kiberuzbrukumiem. Tās mērķis ir šķelt tautu, valsti un sabiedrotos, tajā skaitā "NATO".

Amerikas Latviešu apvienība sāvulaik palīdzēja, lai Latvija iekļūtu "NATO". Šodien mēs aicinām ikvienu ASV dzīvojošo, balsstiesīgo latviešu sazināties ar saviem pārstāvjiem Kongresā, lai konsekventi iestātos par "NATO" milzīgo lomu Amerikas un Latvijas aizsardzībā, tādā veidā stiprinot Latvijas aizsardzību pret Kremļa propagandas mašinēriju.

Vienotībā ir spēks, un ALA piedāvā ASV latviešu balsis apvienot, uzrunājot ASV likumdevējus ar "Baltic Call to Action UNIT" grupu. Četras reizes gadā grupas dalībnieki saņem e-pasta sūtījumus ar kontaktinformāciju un personalizētu tekstu, ko nosūtīt saviem Kongresa deputātiem.

"Baltic Call to Action UNIT" mērķis ir vienkāršs: atkārtoti un bezpartejiski informēt ASV Kongresu par nepieciešamību aizstāvēt ASV interešes drošībai un demokrātijai Baltijā – stipru "NATO", aizsardzību pret Maskavas agresiju un stipras ekonomiskas un politiskas saites ar Baltiju.

Aicinām jūs pieteikties "Call to Action UNIT" grupai mūsu mājaslapā: www.alausa.org, klikšķinot "Call to Action" vai rakstot alacalltoaction@alausa.org.

Svarīgi, lai mūsu kopējā balss turpinās skanēt ASV Kongresa birojos.

Katra balss – JŪSU balss – ir svārīga šajā kori! Lietosim to spēku, kas

Americans to contact their elected officials on an ongoing basis, to remind them of NATO's value to the United States, its Baltic allies and the free world. By standing up for U.S. leadership in a strong NATO, we strengthen Latvia's defense against the Kremlin's machinations.

There is power in unity, and ALA offers to unify Latvian-Americans to speak with one voice in Congress through ALA's Baltic Call to Action UNIT. Four times a year, UNIT participants receive via email contact informa-

tion and customized text to send on to their Congressional representatives.

The UNIT's goal is simple: To inform the U.S. Congress on an ongoing, concrete and non-partisan basis about the crucial need to defend American interests of security and democracy in the Baltics—thus a strong NATO, vigorous defense against Moscow's aggression, and strong economic and political ties with the Baltics.

We urge you to join the Baltic Call to Action UNIT via our Website at www.alausa.org by clicking on "Call to Ac-

tion" or writing to us at alacalltoaction@alausa.org.

It is critical that our collective voice continues to be heard in the halls of the U.S. Congress. Each voice—YOUR VOICE—is critical in this chorus. Let us marshal the power that we have as voting constituents, so that our government protects our interests in a secure Latvia. Silence is a missed opportunity! //

Dzintars Dzilna,
ALA sabiedrisko attiecību vadītājs
// Public Relations Manager

■ Pēdējā brīža ziņas // The Latest News

Valsts prezidents apmeklē muzeju

The President of Latvia Visited the Museum

Augstie viesi apmeklēja muzeju 2019. gada 29. septembrī. Pēc ekspozīcijas apskates viņi tikās ar Muzeja darbiniekiem un LOMB biedriem // Honorary guests visited the Museum on 29 September 2019. After a tour of the exhibition, they met with Museum staff and members of the Occupation Museum Association of Latvia

Ar ziedojujiem GODINĀTI

no 2019. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 30. jūnijam

Donations made to HONOR a specific person from 1 January to 30 June 2019

* Ziedojuji Nākotnes Namam //
donations for Museum reconstruction

Aina Dz. BAUMANIS, dzimšanas dienā – USD 100,- Lūcija Sprenne;

Aldis J. BIRZULIS, atzīmējot savu dzimšanas dienu – AUD 1000,- Aldis J. Birzulis*;

Marianne FOY, Bostonas latv. skolas absolvente – USD 50,- Amerikas Latviešu tautiskā savienība (ALTS);

Viktors Elmārs Jānis GRAUDIŅŠ – AUD 50,- Ināra un Valdis Graudiņš*;

Šanona HOLOHAN, Bostonas latv. skolas absolvente – USD 50,- Amerikas Latviešu tautiskā savienība (ALTS);

Žaklīna KENNEY, Bostonas latv. skolas absolvente – USD 50,- Amerikas Latviešu tautiskā savienība (ALTS);

Vita KRISTOVSKA, 80. dzimšanas dienā – AUD 200,- Ināra un Valdis Graudiņš*; 100,- Anita

un Ivars Apelis*; Māra Kazīja*; Valda Rube*; 50,- Anda G. Migle*; 20,- Korporācijas "Daugaviete" Sidnejas kopa*; Māris Krusts*;

LATVIJAS SIMTGADĒ – AUD 100,- Inese Drēziņa*;
Jānis un Velta LAZDA, kāzu jubilejā – USD 100,- Ruta Freimanis;

Paulis LAZDA, 80 gadu jubilejā – USD 800,- Jānis un Velta Lazda;

Pēteris MĀRTIŅŠ, Bostonas latv. skolas absolvents – USD 50,- Amerikas Latviešu tautiskā savienība (ALTS);

Andris PADEGS, 90. dzimšanas dienā – USD 200,- Aija Pelše; 100,- Nūdžersijas Latviešu biedrība; Vilnis un Maija Baumanis; Martins un Kristina Putenis; Ilona un John Students; John Zards; Ģirts un Maija Zeidbergs; Gunars un Māra Ziediņš; 90,- Ieva Slokenbergs; J. Stankevics;

Edwards RUSZCZYK, Bostonas latv. skolas absolvents – USD 50,- Amerikas Latviešu tautiskā savienība (ALTS);

John SEDLAK, 85 gadu dzimšanas dienā – USD 85,- Zaiga Klīmanis;

Lūcija SPRENNE, 90. šūpla svētkos – USD 360,- Jānis, Aina, Andra, Aivars un Raimonds Baumanis;

Ilze ŠAKARS, 75 gadu jubilejā – EUR 30,- Laura Sāns;

Ivars ŠVĀNFELDS, 80 gadu jubilejā – USD 502,- Ēriks un Ināra Krūmiņš*;

Anna TETERIS, 90 gadu dzimšanas dienā – USD 90,- Biruta Schultz;

Marisa TUMS, Bostonas latv. skolas absolvente – USD 50,- Amerikas Latviešu tautiskā savienība (ALTS);

Kīra Māra WALKER, Bostonas latv. skolas absolvente – USD 50,- Amerikas Latviešu tautiskā savienība (ALTS).

Ar ziedojujiem PIEMINĒTI

no 2019. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 30. jūnijam

Donations in MEMORY of a specific person from 1 January to 30 June 2019

* Ziedojuji Nākotnes Namam //
donations for Museum reconstruction

Ziedojuji Zedelgemas piemineklim brīvībai // donation for the Zedelgem "Beehive for Freedom"

14. jūnija kolekte – CAD 600,- Hamiltonas Kristus ev. lut. latv. draudze Kanādā; USD 1535,- St.

Peterburgas Latv. ev. lut. draudze;

14. jūnjs – EUR 100,- Vācijas Manheimas-Ludvigshāfenas draudze;

Aizvestie – AUD 1000,- Kanberas Latv. ev. lut. draudze; USD 1130,- Dienvidkalifornijas Latv. ev. lut. draudzes kolekte; 1000,- Valdis un Austra Liepa; David un

Inga Zadvinskis; 585,- Čikāgas Latviešu visu draudžu dievkalpojuma kolekte; 575,- ANONĪMI kopziedojuji Grand Rapidu sarīkojumā; 500,- Grand Rapidu Latv. Aglonas Dievmātes katoļu draudze; Elmars Kalnaraups; Astrida un John Melgalvis; 300,- Grand Rapidas Latv.

kreditsabiedrība; Grand Rapidu Latv. Aglonas Dievmātes katoļu draudzes Dāmu komiteja; Vija Bowles; 269,- Ročesteras Latv. ev. lut. draudzes kolekte; 200,- Grand Rapidu Latviešu biedrība; Oregonas Latv. ev. lut. draudzes kolekte; Aivars Linde; 100,- Līga un Raymond Gonzalez; 90,- Ausma un Erik Ziediņš; 50,- Ilze Larsen; Vilma Melbardis; Marija un Brons Visockis; 30,- Antonija Sinkevičs; 20,- Ligita Anderson; Inese Blanchard; John Rikans; Elizabeth Vittands; **Rūsiņš ALBERTINŠ** – CAD 100,- Ārija Mileiko*; **Voldemārs APINIS** – USD 50,- Michael un Kathy Marzano; **Oskars ASMANIS, Rīgas pils. komandants 1919. g.** – USD 50,- George Stez; **Jānis Uģis AUGENBERGS** – USD 1000,- Dagnija, Andris, Eduards un Laris Lācis; 200,- David un Inga Zadvinskis; 185,- Helene Fuld, "Health Trust National Institute" (J. U. Augenberga meitas Intas Zadvinskis kolēģi); 150,- "Riverside Radiology Associates"; 100,- "Beaumont Neuro Rehab. Clinic" darbinieki; Ināra un Jānis Apinis; Karl Augenbergs; Verena Dambrans; Kalvis un Melinda Danenbergs; Biruta Deconinck; Michael un Lisa Holstein; Līga Jekabson; Uldis Sīpols; Erika Thompson; Walter un Mirdza Wingenroth; Pauline un Zigfrīds Zadvinskis; 50,- Latviskā mantojuma federālā kreditsabiedrība; Ģirts un Ārija Austriņš; Takako un Brian Dowling; Herberts un Edite Everss; G. Kalnins un V. Kukainis; Ruta un John Kalniņš; Astra Māliņš un Valdis Vitols; Atis un Vija Markovs; Ginta un Ryan McNally; Peter Osis; Vaira Rozentals; Uldis Vītiņš; 46,- Arturs Zageris;

30,- Edvarts un Janet Abermanis; 25,- Kārlis un Zenta Augenbergs; 20,- Laima Stede; **Miervaldis BALODIS** – AUD 850,- kopziedojums Miervalža Baloža bērēs; **Valeria BĒRZINA-BALTINA** – USD 200,- Edvīns Upītis; **Daina BIRZNIECE, dzim. BŪMANE, 100. dzimšanas dienā** – EUR 100,- meita Inese Birzniece*; **Imants un Dagmara BITNERS** – USD 100,- Jānis un Toni Praudiņš; **Rudolf Ivars BUNDE** – USD 100,- Astrida Ramrath; **Juris DAMBRANS** – USD 30,- Anda un Germanis Finan; **Ruta EZERGAILE-PURIŅA** – USD 500,- Jānis un Velta Lazda; **Jānis GRAUDIŅŠ** – EUR 200,- Ināra un Valdis Graudiņš*; **Richards GRIGORS** – CAD 200,- Māris un Sarma Vītols; 100,- John un Maija Aditajs; Mark un Rita Dunn; Olģerts un Zinta Enzelins; Līga Gaide; Valda Gustavs; Karen Jensen; Aivars un Dagnija Staško; Ive Viksne; 80,- Sherron J. Fraser (R. Grigora meitas Anitas darba biedri); 50,- Laila Morse; Judīte Vagners; 25,- Rita Āpše; 20,- Nora Turkevics; USD 300,- Jānis Strautnieks; **Haralds HĀGELIS** – USD 50,- Alvis Hagelis; Skaidrīte Hāgelis; **Ojārs JURKA** – USD 50,- Atis Jurka; **Arvids un Hortenzija KALNAJS** – USD 20,- Juris Kalnajs; **KALPAKA piemiņas dievkalpojums** – USD 500,- Čikāgas Sv. Pētera draudze un Čikāgas Korporāciju kopa; **Alma KAZINA-NEILANDE** – AUD 75,- Valda Rube; **Kārlis KITNERS** – USD 2000,- meita Hilda Kitners; **Visvaldis KLASONS** – USD

250,- Edgars un Vija Lagzdiņš; 100,- Jānis un Joan Robinš; 50,- Bill un Sherry Kappauf; 30,- Maija Šlesere; 25,- Joyce Garner; Betty Himmer; Elizabeth Stone; John un Doris Webb; 10,- Harry un Eve Kelly; **Maiga LAPKASS** – USD 100,- R. C. Wong; **LEĢIONĀRI** – AUD 150,- Gunta Anspal#; Mirdza Gratz#; **Oskar un Ēlvira LIEPINS,** **Lizberta ARAJS** – USD 250,- R. J. Liepins; **Velta LIEPIŅA, mirusi 3.02.2019.** – USD 100,- Māra Vārpa; 20,- Biruta Vārsbergs; **Ženija MORUSS, dzim.** **ČAKSTENS** – CAD 300,- vīrs Arvids Moruss; **Ojārs NAGELIS un Ārija EZE-RIŅŠ** – USD 50,- Baiba S. Ozols; **Alberts NEIDERS** – USD 500,- Dr. Mirdza Neiders; **Arturs NEPARTS** – USD 1000,- Ena Neparts; 25,- Roberts un Shelley Ķenģis; **Haralds NOLLE** – AUD 475,- draugu kopziedojuums Haralda Nolles bērēs*; **Adolfs un Evalds PAKULIS** – USD 50,- Līga un Indulis Šulcs; **Zigfrīds un Alise PAULIŅŠ** – USD 400,- Baiba Rosenkranz un Ilze Pauliņš; **Herta PEKSENS-TURKS** – USD 25,- Gunta Turks; **Helene PIZICS** – USD 275 877,- Helene Pizics, TESTAMENTS; **Austra REITERS** – USD 200,- Antra Thrasher; 100,- Vilnis un Lidija Balodis; 50,- Carol Flickinger; Gunars Grube; Sandra Pease*; Andris un Ieviņa Priede; Vita Rasmanis*; 35,- Marta Grinbergs*; 25,- Olita Treimanis*; 10,- Robert Barney; **Silvija RUTENBERGS** – CAD 200,- Līga Gaide; EUR 100,- A. >

> Kākuļa ģimene; 20,- Mirdza Zandberga-Saule; USD 1000,- Maija Grendze; Dzintra Kukainis; Paulis un Irēne Lazda; Ilze Schwartz; 250,- Ilga Švechs; 200,- Korporācija "Varavīksne", Vidusamerikas kopa; Ināra Zariņš; 125,- Zane Āboliņš; 100,- Anda un William Cook; Modris un Valija Galenieks; Alfreds un Sarmīte Grava; Haralds Mazzařiņš; Arnolds un Larisa Ozols; Juris un Aina Pūliņš; Māra Vārpa; 50,- Zenta un Vilma Apinis; Ilze Austrins; Mark Baginskis; Māra Beldavs; Astrīda Cīrulis; Andris un Benita Eglīte; Imants Ejups; Laimonis un Rute Krūmiņš; Olģerts Kubuliņš; Mara Lazda; Katrina Pipasts; Baiba Rodiņš;

Valda Zemesarajs; 30,- Iveta Jansons; 25,- Gints un Larisa Brenčis; Raita Brunovskis; Roberts un Shelley Ķeņģis; Velta Šulcs; 20,- Irene Balks;
Kārlis un Aleksandra SERDĀNS (vecāki), Imants SERDĀNS (brālis) – USD 300,- Aina Serdāns;
Peteris SIMSONS – USD 1000,- Valtrauta Simsons, Aina Balodis ar meitām, Dainis Kalniņš ar ģimeni;
Leontine SKUTANS-RAESTAS – USD 150,- Marija Skutans-Netz;
Ruta STRAUMANIS – USD 1000,- Paulis Anderson un Ann Cichon; 200,- Ivars Avots; 60,- Juris un Maija Šlesers;

Marianna ŠTEINMANIS – USD 25,- Māra Kaugurs;
Dr. Pāvils VASARIŅŠ – EUR 500,- Jānis Niklāvs Kļaviņš;
Fēliks VELDZE – USD 100,- Gunars Andersons;
Ansis ZILGALVIS – USD 1100,- San Diego Latv. ev. lut. draudze;
Antonija ZMUIDINS – USD 20,- Stanley Zmuidins.

Piezīme. Grand Rapidu sarīkojuma dalībnieku ziedojuumi aizvesto piemiņai (kopsumma 5775 USD) ievietoti kopējā sadaļā "Aizvestie" pēc valūtas summas un ziedotāju uzvārda.
Pateicamies visiem ziedotājiem!

Ziedojuumi DAŽĀDIEM MĒRĶIEM no 2019. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 30. jūnijam

Donations for VARIOUS PURPOSES from 1 January to 30 June 2019

* Ziedojuumi Nākotnes Namam //
donations for Museum reconstruction
Ziedojuumi Zedelgemas piemineklim brīvībai // donation for the
Zedelgem "Beehive for Freedom"

AUD
4500,- DV Melburnas
nodaļa (2000,-*); **2000,-** DV
Austrālijas valde*; DV Kanberas
nodaļa Austrālijā*; **1400,-**
Natalija Neiburga (400,-#);
300,- Inese Drēziņa#; Juris
un Lauma Reinfelds; **230,-**
ienākums no OM pārdotajām
grāmatām Parnell ielas tirdziņā
Sidnejā; **200,-** Studenšu
korporāciju kopa Sidnejā;
150,- Baiba Harrington#;
100,- Andris un Dace Dārziņš;
Gunārs Freimanis; Mirdza
Gratz*; **60,-** Harijs Bergers;

CAD
500,- Irene Ezergailis*; **384,-**
Aija Dreimanis; **300,-** Andrejs
Apinis; **200,-** Richards un
Zane Grigors*; Vita Mačiņš;
Ilze Plaudis; **125,-** Arija Stiver*;
100,- Pauls Cakuls; Peter un Rita
Dadzis; Gundega Davidsons;
Arnolds Stigners#; **50,-** DV Hamiltonas
nodaļa Kanādā; Arvids
Beitans;

EUR
300,- Māra Ring; **200,-** Evarts
Anosovs; Korejas spikers Moon
Hee-sang; Ausma Solveiga Pāvu-
lāne; **150,-** Maksims un Gisela
Elisabeth Strunksis (50,-#);
100,- Līvia Andersone#; Rūta
Astra Jēkabsone#; **79,-** 5 anonīmi
ziedojuumi; **50,-** Jurijs Dimbov-
skis*; Alexander Foerster; Anna

Kļaviņa#; Vidis Upenieks*; **11,-**,
Imants Sīlis;

GBP
100,- DVF Londonas nodaļas
vanadzes#;

USD
23 000,- Vilimantikas Latv.
ev. lut. draudze; **11 000,-** Dr.
Edward un Joan Anders;
10 000,- Edgars Bērziņš; **5000,-**
Gunars un Veva Jakobsons;
3000,- Andrejs Eglīte; **2520,-**
Sigurds Brivkalns; **2000,-** DV
apv. Čikāgā*; Vincents Dindzāns
(1000,-#); Kārlis Kalejs; **1000,-**
Nūbrānsvikas un Leikvudas Latv.
ev. lut. draudze; Jānis un Daina
Lucs; **841,20** Seattles Latv. ev. lut.
draudze; **655,-** Oregonas Latviešu
biedrība; **500,-** Minneapolis

Latv. ev. lut. draudzes Dāmu saime; Aivars Kuplis; Maija Mizens; **300,-** Sarma Davidson; Valters Nollendorfs; Vaira Pelēķis; **250,-** Rūta Kupce; Andrew un Laura Ozolins; **200,-** R. Finlayson; Sigurds Fromholds; George Neibergs; Astrīda un Zigurds Rīders#; **150,-** Maruta Ray; **134,-** Edvin Tums; **100,-** DV apv. Vanadzes Linkolnā; Linkolnas Apv. latv. ev. lut. draudzes Dāmu komiteja; Juris Blukis un Maija Gudrais; Raimond Cerbins; George un Patricia Garnelis; Aija Horton; Roberts Inveiss; Martin

Isaks; Ivars Jozus; Jānis un Karen Karps; Margery Love; Gunars un Inara Reinis; Andris un Inara Rogainis; Ojars Strauss; Martin Tatuch; Edvīns Upītis; Ieva Vidners; Girts Zeidenbergs*; **80,-** Irene Balks; **63,-** Aetna kompānija; **60,-** Laris Galejs; Inese Kaņeps; **50,-** Anda Allen; Maija Atvars; Ilze un Ivars Benks; Silvija Copeland; John Ericson; Diana Francis; Inara Grigolats; Gerold Luss; Paul Maldutis; Miervaldis Mieriņš; Inta Moruss-Wiest; Biruta Pluģis; Vita Ramanis; Vija Rauda; Ināra Ro-

gainis; Harijs Taube; Imants un Apolonija Timrots; Maija Veide; Dzintra Zariņš; Indulis Zariņš; **40,-** Baiba Gillard; **35,-** Hilda Kitners; Mudite Waterman; **30,-** Ruta Majumdar; Viktors Petzal; **25,-** Laima Ābele; Ilma Apsītis; Ilona Arter; Valdis Baidiņš; Māra Bēriņš; Mārīte Butners; Juris Cilnis; Līvija Circenis; Janīna Janšēvics; Māra Johnson; Jānis Jurgens; Miervalds Malcenieks; Uldis Šutka; Andris Virsnieks; **20,-** Jānis Pogulis; Guntis Purīņš; Lilija Sankalis; **10,-** Harry Jancis.

Muzejs būs pateicīgs par jūsu ziedojumu, jo no tā ir atkarīga muzeja nākotne

Ziedojumus muzejam un grāmatu pasūtinājumu var nodot, sūtīt un pieteikt:

Lielbritānijā: Inese A. Smith
36 Fairmount Drive
Loughborough
LE11 3JR, United Kingdom.

ASV: čeki rakstāmi OMFA, c/o
Ilze Resnis, 10930 Nollywood
Drive, Chardon, OH 44024, USA.
Ziedojuumi atskaitāmi, aprēķinot
ienākumu nodokļus.
Ar kreditkarti, lietojot OMFA "PayPal"
adresi paypal@omfa-usa.org

Kanādā: čeki rakstāmi LRDF
("Latvia Relief and Development
Fund") ar piezīmi "ziedojums
Okupācijas muzejam", c/o Dagnija
Staško, 16 Elterwater Ave., Nepean,
ON K2H 5J2, Canada. Ziedojuumi
atskaitāmi no Kanādas federālajiem
ienākumu nodokļiem.

Austrālijā: čeki rakstāmi „SLS –
Okupacijas muzejs" un sūtāmi: Ināra
Graudiņa, 141 Darley Rd., Randwick,
NSW 2031, Australia.

Latvijā: Latvijas Okupācijas muzejā,
Raiņa bulvāri 7, Rīgā,
LV-1050,
SEB banka,
kods UNLALV2X, konta
nr. LV67UNLA0002400700517.
Muzejā var ziedot ar kreditkartī.

Ar kreditkartī vai "PayPal" tiešsaistē
muzeja mājaslapā www.omf.lv

Par veikto ziedojumu rakstiet:
ziedojumi@omf.lv

Apkārtraksts nr. 48,
2019. gada ziemā Rīgā.
Iznāk divas reizes gadā.
ISSN 1407-3668

Redaktores Līga Strazda un Inese
Jansone, korektors un maketētājs Jānis
Kulmanis. Tulkotājas Gundega Miche-
le un Irēne Lazda.
Atsauksmes par šo apkārtrakstu aici-
nām sūtīt uz
pr.okupacijasmuzejs@omf.lv

Latvijas Okupācijas muzejs,
Raiņa bulvāris 7, Rīga, LV-1050

Tālruni: birojs – 67212715,
Izglītības nodaļa – 67211030,
www.omf.lv
Fakss 67229255
E-pasts: omf@latnet.lv
Mājaslapa: www.omf.lv
www.okupacijasmuzejs.lv
Reģ. nr. 40008018848

Vāks: muzejs spāru svētkos 2019.
gada 18. oktobrī // Topping Out
Celebration on 18 October 2019
Foto: Kristaps Kalns